Тыднёвік Магілёўскі

№ 27 (91) 14-20 ліпеня 2000 г. Кошт 50 руб.

Дацягнуцца б да Веры і Бога

Фэстываль духоўнай музыкі "Магутны Божа" пачаўся ў аўторак, да свайго афіцыйнага (фармальна-казённага) адкрыцьця, якое адбылося ў Палацы хімікаў пазаўчора. У касьцёле ж Сьвятога Станіслава напярэдадні прайшоў канцэрт пры ўдзеле парахвіяльных хароў зь Менску і Торуні (Польшча), на якім наш карэспандэнт Дзяніс Новікаў зрабіў гэтыя здымкі. Пасьлязаўтра, у нядзелю, прагучаць апошнія арганныя, сольныя і харавыя акорды ў гонар Бога, Веры, Любові і Надзеі...

Магілёўскі фэстываль дэманструе сваю жывучасьць і прыцягальнасьць у восьмы раз. Яму пачалі прадказваць паховіны на сярэдзіне гэтага тэрміну, пасьля таго, як улада спачатку забараніла падчас музычнага сьвята праявы нацыянальных пачуцьцяў, потым адсунула ад арганізацыі фэстывалю ягоны грамадзкі камітэт, увяла жорсткую цэнзуру творчых калектываў і рэпэртуару і, нарэшце, поўнасьцю ўзяла фэстываль у свае спрактыкаваныя рукі. Яна, улада, ахвотна і ціхенька пахавала б яго, каб не касьцёльная ўпартасьць, музычны плюралізм філярмоніі, бескарысьлівая дапамога многіх людзей і арганізацыяў, і каб не эўрапейская вядомасьць фэсту, дзякуючы прыцягальнасьці ўдалай назвы.

"Магутны Божа" увогуле, ды яшчэ пад патранажам касьцёлу, для нашай "праваслаўна-атэістычнай" улады сапраўды няўтульная рэч (вось наскрозь савецкі "Залаты шлягер" – гэта ёй роднае). Таму давялося прымаць захады да пашырэньня агульнаканфэсійнага й ледзь не экумэністычнага зьместу і напрамку фэстывалю праз, у прыватнасьці, прысутнасьць Максіма на ўрачыстых адкрыцьцях і закрыцьцях сьвята, што даецца яму з дрэнна хаваемай цяжкасьцю. А сёлета меўся адбыцца канфуз, які бы і была нарэшце пастаўленая доўгачаканая кропка. Гарвыканкам запланаваў для ўдзельнікаў фэстывалю ўрачыстае ўскладаньне кветак да... мэмарыялу "Борцам за советскую власть". Адмянілася гэтая антыхрысьціянская акцыя літаральна ў апошні момант, калі нашая "культура" зразумела, што ніводзін сьвятар, ніводзін вернік, ніводзін паляк альбо заходні ўкраінец (а менавіта яны сёлета ёсьць замежнымі ўдзельнікамі канцэртаў і конкурсаў) ня ступіць на нашую Савецкую плошчу, ды яшчэ з пачуцьцямі павагі да "борцов" супраць Бога, Веры, Маралі, Чалавечнасьці...

Такім чынам фэстываль вытрымаў яшчэ адзін нечаканы іспыт. На той момант, калі вы чытаеце гэтыя радкі, ён набліжаецца да завяршэньня. Аднак ягоная дзённая канцэртная насычанасьць пад скляпеньнямі Касьцёла й вечаровая – на пляцоўцы побач зь ім застаецца штодня шчыльнай і разнастайнай. Да нядзелі яшчэ можна пасьпець пачуць і пабачыць усіх, хто прыехаў у Магілёў славіць песьнямі і музыкай Магутнага Бога. Каб хоць бы на кароткі час прыўзьняць чалавека над ягонай штодзённай клапатлівай будзённасьцю...

Генадзь СУДНІК

РОЗГАЛАС ПАДЗЕІ

Праява рабочай салідарнасьці

Абласная рэгіянальная арганізацыя Свабоднага прафсаюза выступіла са Зваротам на адрас трансмашаўцаў, якія два тыдні таму ўпершыню за апошнія гады масава выступілі за свае правы і перамаглі.

У дакуманце зьвяртаецца ўвага на тое, што афіцыйны заводзкі прафсаюз не абараняе працоўных, не праявіў сябе падчас спакойнага незадавальненьня рабочых "Трансмашу", а зараз людзь не дапамагае адміністрацыі ў пошуку завадатараў "заробкавага бунту".

Абласная арганізацыя Свабоднага прафсаюза нагадвае, што толькі адзінства ў барацьбе за свае правы можа забясьпечыць чалавеку годнае жыцьцё. Аўтары Звароту віншуюць трансмашаўцаў зь пераадоленьнем страху, што было прадэманстравана імі падчас выступу супраць несправядлівасьці.

"Мы, – гаворыцца ў Звароце напрыканцы, – не заклікаем вас сёньня ж уступаць у Свабодны прафсаюз. Але мы гатовыя дапамагчы вам арганізавацца. Мы гатовыя ўзброіць вас адпаведнымі ведамі для пасьпяховага адстойваньня сваіх правоў. Мы маем досьвед і дасьведчаных юрыстаў. Мы ведаем, як паводзіць сябе ў начальніцкіх кабінэтах і адміністратыўных судах, якія мы неаднойчы выйгравалі".

Час пакажа, ці праявяць трансмашаўцы цікавасьць да салідарнасьці ў адстойваньні рабочых правоў. Пакуль, па нашых зьвестках, з боку дырэкцыі і афіцыйнага прафкаму на прадпрыемстве працягваецца інтарэс (пакуль даволі мяккі) да тых, хто выходзіў да будынку адміністрацыі, каб далучыць голас да законных патрабаваньняў. Нехта – добра, каб тое былі рабочыя завода – выкупіў у бліжэйшых шапіках усе нумары папярэдняга "ТМ". У рэдакцыю таксама патэлефанаваў адзін з намесьнікаў ген.дырэктара, які аспрэчваў пададзеную ў газэце лічбу страйкоўцаў, аднак адмовіўся ад таго, каб мы падалі "папраўленую" лічбу са спасылкай на пасадавую асобу. Нас запэўнілі, што ніякіх рэпрэсіўных наступстваў для людзей страйк ня выкліча.

Добра!

Уласная інфармацыя

Санітары вуліцаў дайшлі да мяжы...

12 ліпеня ў Бабруйску дворнікі наладзілі акцыю пратэсту. На стадыёне "Фандок" прайшоў дазволены ўладамі пікет, у якім узялі ўдзел 30 дворнікаў, а таксама 40 прадстаўнікоў гарадзкіх дэмакратычных арганізацыяў у якасьці групы падтрымкі.

Людзі выказвалі сваё незадавальненьне ўзроўнем заробку, а таксама хамскімі паводзінамі некаторых начальнікаў. Самым яскравым лёзунгам на пікеце быў наступны: "Нашага заробку хопіць на адну паездку ў таксі ў бок могілак".

Акцыя пратэсту зацікавіла намесьніка старшыні гарвыканкаму Гарбанёва, які, аднак, назіраў за ёй знутры службовай машыны. Невялікую ўвагу надалі пікету і байцы ОМОНу, якія крыху пакруціліся побач і зьніклі. Вечарам таго ж дня дворнікам выплацілі месяцовы заробак, хоць завінаваціліся ім ужо за тры.

Наш карэспандэнт ***Валадар ЦУРПАНАЎ*** гутарыў з арганізатарамі пікету напярэдадні ягонага правядзеньня. Вось як яны патлумачылі неабходнасьць акцыі пратэсту.

– Мы, санітары вуліцаў, дайшлі да мяжы трываньня. Ведаеце, колькі мы мусім працаваць?! У нас у кожнага па некалькі ўчасткаў! Ад 5-й гадзіны зранку й на працягу ўсяго дня мы падтрымоўваем чысьціню на сваёй "плошчы". А якія ў нас заробкі? Прыкладам, за красавік мы атрымалі ад 12 да 19 тысячаў рублёў. А ў большасьці з нашых на ўтрыманьні не адно дзіця, шмат ёсьць мацярок без мужоў. А хутка – восень, школа...

– *Скажыце, калі ласка, а ці маеце вы дапамогу ад свайго прафсаюзнага кіраўніцтва?*

– Якую там дапамогу! Мы плянуем увогуле паставіць пытаньне пра ягоную нечарговую справаздачу й хочам зьмяніць яго за бязьдзейнасьць. Ведаеце, калі дзіця прыходзіць дахаты й просіць купіць чагось смачнага, а ты ня можаш... Калі некаторыя дзеці праз недаяданьне, бывае, губляюць прытомнасьць... Мы пісалі ў міністэрства і прэзыдэнту, але ніякае дапамогі адтуль не атрымалі.

– *Якой мэты вы плянуеце дамагчыся праз такую, даволі радыкальную, форму пратэсту?*

– Мы хочам прыцягнуць увагу да нашых праблемаў і прымусіць кіраўніцтва ЖЭК і адміністрацыю горада павысіць нам заробкі. Мы хочам, каб да нас ставіліся з належнай павагаю.

Арганізатары пікету паведамілі таксама, што на 25-е ліпеня замовілі агульнагарадзкі мітынг пратэсту, на якім мяркуюць сабраць да 3-х тысячаў чалавек.

P.S. Як высьветліў наш карэспандэнт, які падчас прыездаў у Бабруйск заўсёды прыемна ўражваўся чысьціні тутэйшых двароў і вуліцаў, сацыяльны партрэт мясцовых дворнікаў адрозны ад стэрэатыпу: сярод іх вялікая колькасьць людзей з вышэйшаю адукацыяй.

Фармуецца абласная дэлегацыя

29 ліпеня ў Менску пройдзе Ўсебеларускі Зьезд за Незалежнасьць

Падрыхтоўка да Ўсебеларускага Зьезду ўступіла ў завяршальную стадыю. Менскія ўлады дазволілі правядзеньне форуму, пасьля чаго можна дамаўляцца пра залю, вырашаць іншыя арганізацыйныя пытаньні: уладкаваньне гасьцей і дэлегатаў, ахова парадку і г.д. Аднак галоўнае – выбары дэлегатаў, прадстаўнічасьць і папулярнасьць Зьезда. Тут шмат што залежыць ад мясцовых дэмакратычных арганізацыяў.

Як рыхтуецца да форуму нашая вобласьць?

На пытаньне "ТМ" адказвае **Анатоль Фёдараў, старшыня абласной арганізацыі БНФ (В.Вячоркі):**

– "Мы ўжо пачалі працу. Вылучэньне дэлегатаў прадугледжана як ад грамадзкіх і грамадзка-палітычных арганізацыяў, так і ад насельніцтва. Мы мяркуем выкарыстаць усе формы. У Магілёве перавага аддаецца вылучэньню ад арганізацыяў і прафсаюзаў. Сходы ўжо пачаліся. Аргкамітэт Зьезду прадугледзеў, што ад грамадзкіх аб'яднаньняў, якія маюць свае рэгіянальныя структуры, можа быць вылучана па аднаму прадстаўніку. Незалежна ад юрыдычнага статусу. У выніку, я мяркую, што з Магілёва паедзе ня менш як 100-120 чалавек толькі ад арганізацыяў. Ад "неарганізаванага" насельніцтва таксама можна вылучаць – ад 10000 чалавек аднаго прадстаўніка. Але ў нас падобнае здаецца праблематычным. Улады ўсяляк супрацьдзейнічаюць нашым захадам. У іншых раёнах вобласьці, я спадзяюся, пройдуць сходы і мітынгі, на якіх будуць названыя імёны народных дэлегатаў".

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Вынясеньнем, як лічаць многія, даволі мяккага прысуду закончыўся судовы разгляд крымінальнай справы былога дырэктара магілёўскага "Зеніту" Асіпенкі. Ён атрымаў 2 гады прымусовай працы "на аб'ектах народнай гаспадаркі". У дадатак, праўда, у яго канфіскуюць сядзібу. Трэба адзначыць, аднак, што Асіпенка сваёй віны "у крадзяжы дзяржаўнай маёмасьці і злоўжываньнях службовым становішчам" падчас слуханьня справы ў Цэнтральным раённым судзьдзе не прызнаў.

Магілёву не хапае грошай – такое сакрамэнтальнае прызнаньне зрабіў днямі намесьнік старшыні гарвыканкаму Ніканор Міхаловіч. Не хапае ўсім і заўсёды, тут гаворка пра іншае. Пра тое, што бюджэт не атрымае таго, на што разьлічваў. Менш сталі плаціць падаткаў дзяржаўныя прадпрыемствы і прыватныя прадпрымальнікі, бо ў іх зьнізіліся прыбыткі. Пераказваць вам чыноўніцкае тлумачэньне прычынаў такога становішча ня стану. Надакучыла пра ўсё гэта слухаць і чытаць. Адное толькі праўда ў гэтым "аналізе становішча": поўная эканамічная бездапаможнасьць цяперашняй улады.

Навіна прыйшла ў сыстэму адукацыі Магілёўшчыны. Прычым не традыцыйна – праз гімназію ці ліцэй, а праз прафтэхвучэльню №4. Яна рыхтуе электрамайстроў і здаўна лічыцца вельмі прэстыжнай. Цяпер менавіта камп'ютар будзе прымаць адказы абітурыентаў. Як лічыць кіраўніцтва вучэльні, такім чынам іспыты пройдуць больш аб'ектыўна і дазволяць маладым людзям лепей праявіць свае веды. Прынамсі, гэта адзін з сродкаў, каб пазьбегчы суб'ектывізму і, зразумела, хабараў. Ён здаўна выкарыстоўваецца на Захадзе і напэўна больш бясьпечны за любыя прэзыдэнцкія праверкі.

Мінакі, што шпацыруюць каля гатэлю "Магілёў", не маглі не заўважыць побач калёну шыкоўных аўтобусаў з Гішпаніі. Тыдзень прастаялі машыны, якія прыехалі да нас, каб нашых жа дзяцей адвесьці на адпачынак у сваю цудоўную краіну. Затрымка была выкліканая адмовай гішпанскай амбасады праставіць у дакумэнтах бясплатныя візы і нязгодай бацькоў дзяцей-турыстаў за гэтыя візы заплаціць. Неяк праблема ўсё ж вырашылася: там, дзе знайшлося па 200 даляраў (па чутках) за паездку аднаго юнага турыста, там знайшлася і дваццатка на візу.

Мэдыкі вобласьці радуюцца 10-ці машынам "хуткай дапамогі". Яны дастануцца Магілёву, Бабруйску, Быхаву, Чавусам, Крычаву і Бялынычам. Цяпер да кагосьці з хворых лекар прыедзе своечасова. Але – калі будзе паліва, калі будзе лекар, калі будуць лекі... Ды й машын такіх для вобласьці па падліках спэцыялістаў патрэбна 600.

Днямі кантралёры выкрылі фірму, што прадае ў вобласьці нелегальныя цыгарэты. Многія бабулькі такім чынам згубяць свой маленькі бізнэс. Вось іх сапраўды шкада, бо не ад добрага жыцьця гандлююць яны падробнымі цыгарэтамі. Не ад добрага жыцьця гэтыя цыгарэты набываюць тыя, хто ня можа зладзіць са шкоднай звычкай. Аднак у такую разважную "глыбіню" кантралёры не паглыбляюцца. На жаль, не паглыбляюцца і тыя, хто здольны толькі на стварэньне дзікага, а не цывілізаванага рынку. Можа таму гэтыя бабулькі, як дакор, ёсьць самыя злачынцы (па-мойму, я практычна працытаваў ці не самога Лукашэнку).

Міхаіл Дражын выказаў непакой тым, што ўраджай можа быць высокім. (Тут няма памылкі: менавіта так гэта прагучала на нарадзе "па сялу"). Прадукцыю, калі яе будзе шмат, цяжка будзе прадаць па тых цэнах, якія для яе ўстаноўленыя. Цэны сапраўды высокія, бо ўвабралі ў сябе ўсе ранейшыя "льготныя крэдыты", на падмурку якіх вёска праз сілу жыве і працуе. Як даходзіць да рэалізацыі прадукцыі – тут "дзяржаўны клопат" пра народны дабрабыт і праяўляецца.

Летась Кіраўскі раённы суд і яговая старшыня Надзея Чмара сталіся вядомымі на ўсю Эўропу. Менавітат тут судзілі і асудзілі Васіля Старавойтава. Аднак агулам судоў па "расьсьветаўскай справе" было значна больш. Днямі распачаўся яшчэ адзін, магчыма, з апошніх. На лаве падсудных цяпер былы галоўны бугалтар колішняга знакамітага калгаса Ніна Чубукова. Да яе ўжо пасадзілі 18 расьсьветаўцаў.

Здаецца, набліжаецца да заканчэньня рэканструкцыйная эпапея абласнога драматычнага тэатру. Засталося давесьці да ладу вонкавы выгляд і завяршыць унутраную аддзелку. Сказаць гэта, праўда, значна лягчэй, чым зрабіць. Але варта спадзявацца, што гэтым разам нішто не перашкодзіць будаўнікам завяршыць доўгачаканы аб'ект.

Да сустрэчы,
Сымон Глазштэйн.

Дзьверы пакуль адчыненыя...

Вынікі слуханьняў "беларускага пытаньня" у Бухарэсьце

10 ліпеня ў Бухарэсьце Парлямэнцкая Асамблея АБСЭ на сваёй 9-й сэсіі прыняла Рэзалюцыю ў справе Беларусі. Супраць галасавалі расейская дэлегацыя, прадстаўнікі Узбэкістану, адзін прадстаўнік Украіны. Адзін дэлегат ад Чэхіі ўстрымаўся. Рэзалюцыя пакліканая да ўсталяваньня ў нашай краіне дэмакратычных нормаў.

Падчас дэбатаў у Палітычным камітэце АБСЭ, беларускай дэлегацыі ад легітымнага Вярхоўнага Савету пры падтрымцы дэлегатаў ад Злучаных Штатаў Амэрыкі, Малдовы, Польшчы, Швэцыі, Швэйцарыі, Літвы ды іншых краінаў удалося зафіксаваць у Рэзалюцыі адносна маючых адбыцца парлямэнцкіх выбараў наступныя моманты:

– наяўнасьць заканадаўства пра выбары, якое адпавядае эўрапейскім дэмакратычным нормам;

– доступ апазыцыі да сродкаў масавай інфармацыі, перадусім, электронных;

– роўныя і рэальныя перамовы паміж апазыцыяй і ўладамі;

– спыненьне перасьледу апазыцыйных лідэраў і шырокае інфармаваньне з боку ўладаў пра зьніклых палітыкаў.

Амэрыканская дэлегацыя да таго ж ініцыянавала і правяла ў Рэзалюцыю папраўку пра тое, што да парлямэнцкіх выбараў у Беларусі можна ставіцца з даверам толькі пры ўмове выкананьня гэтых патрабаваньняў АБСЭ.

Кіраўнік дэлегацыі Кангрэсу Злучаных Штатаў Амэрыкі, спадар ***Крыстафэр Сьміт*** *наступным чынам пракамэнтаваў для беларускай службы радыё "Свабода" прынятую ў Бухарэсьце Рэзалюцыю Парлямэнцкай Асамблеі АБСЭ:*

– На задавальненьне, пераважная большасьць падтрымала Рэзалюцыю, якая вымагае аднаўленьня дэмакратыі ў вашай краіне, правядзеньня свабодных і справядлівых выбараў, свабоды СМІ. Гэта зьяўляецца вялікай перамогай дэмакратычных сілаў. Сярод амэрыканцаў, і асабліва сярод амэрыканскіх заканадаўцаў у Вашынгтоне, зацікаўленьне сытуацыяй у вашай краіне ўвесь час расьце. Мы салідарныя зь беларускім народам, мы ўважаем, што свабодная і дэмакратычная Беларусь нікому ня будзе несьці пагрозы, а можа толькі паспрыяць дабрабыту рэгіёна. Але цяперашні шлях Лукашэнкі вядзе да далейшай палітычнай і эканамічнай ізаляцыі краіны. Лічу, што беларускі народ на гэта не заслужыў. Так жа лічыць міжнародная цывілізаваная супольнасьць. Таму Рэзалюцыя – яшчэ адна спроба аказаць супольны дыпляматычны ўплыў на небясьпечную сытуацыю.

Вынікі Асамблеі ПА АБСЭ для таго ж радыё пракамэнтаваў таксама намесьнік старшыні Вярхоўнага Савету Беларусі ***Анатоль Лябедзька:***

– Вельмі важна, што Рэзалюцыя сфармулявала і прыняла ўмовы, пры якіх нашыя выбары могуць быць успрынятыя Захадам з даверам. Таму невыкананьне гэтых умоваў рэальна ставіць выбары паводле лукашэнкаўскага сцэнару пад пагрозу міжнароднага непрызнаньня. Аднак Асамблея пакідае для рэжыму адкрытыя дзьверы, калі яшчэ можна пасьпець выправіць справу.

Паводле радыё "Свабода"

КАМАНДЗІРОВАЧНЫЯ СПРАВАЗДАЧЫ: ЛІТВА

Такія месты проста так не пакідаюць...

Нашаму карэспандэнту ўдалося тыдзень пабыць у Вільні – старажытнай беларускай сталіцы, а зараз – сталіцы незалежнай Літвы. Наведаньне абвеянага легендамі і мітамі, плёткамі і паданьнямі казачнага места пакінула (інакш быць не магло) незабыўныя і грандыёзныя па значнасьці ўражаньні, прымусіла шмат пра што падумаць, шмат што параўнаць, прааналізаваць.

На запрашэньне менскага цэнтру "Супольнасьць" і Віленскага цэнтру грамадзкіх ініцыятываў "Дэмакратыя для Беларусі" каля дваццаці журналістаў з рэгіянальных незалежных выданьняў узялі ўдзел у літоўска-беларускім сэмінары "10 гадоў дэмакратычных рэформаў".

Прадстаўнікі "чацвертай улады" зь Берасьцейскай, Гарадзенскай, Менскай, Віцебскай і Магілёўскай вобласьцяў атрымалі цудоўную магчымасьць сустрэцца з палітычнымі і грамадзкімі дзеячамі суседняй дзяржавы, з журналістамі і выдаўцамі, з простымі людзьмі. Дзякуючы шматлікім і прадстаўнічым сустрэчам, асабістым назіраньням і добра падрыхтаваным экскурсам на тэлебачаньне, друкарню, у рэдакцыі газэтаў і шмат яшчэ куды, зьявілася добрая магчымасьць рэальна ацаніць жыцьцё Літоўскай Рэспублікі. А таксама вырашыць для сябе вялікую колькасьць пытаньняў і зафарбаваць вялікую колькасьць белых плямаў на мапе ведаў, што тычацца блізкай, і ў той жа час далёкай суседкі.

Блізкай таму, што мы неразрыўна былі зьвязаныя агульнай гісторыяй шмат вякоў. Далёкай таму, што суворая рэчаіснасьць павяла нас у абсалютна супрацьлеглых напрамках і сёньня лягчэй даведацца пра жыцьцё якой-небудзь Атлянты ці Брусэля, чым пра будні Вільні.

Як ужо казалася вышэй, уражаньні, якія засталіся пасьля сустрэчы з "паннай Вільняй", можна назваць надзвычай значнымі. Старажытныя вузкія вулачкі, дзясяткі галавакружэльных касьцёлаў і цэркваў, чырвоныя чарапічныя дахі, прывабны эўрапейскі выгляд, фантастычныя крамы і невялічкія пабы на кожным кроку, чысьціня й ветлівыя, прыгожа апранутыя гараджане... Гэты зьнешні лоск падштурхоўвае да адной толькі думкі – няма лепшага для жыцьця места на сьвеце, чым Вільня. Але калі паспрабаваць разабрацца больш дэтальна, заглянуць, так бы мовіць, за прыгожую какетлівую фіранку, то становіцца зразумелым – ня ўсё так адназначна.

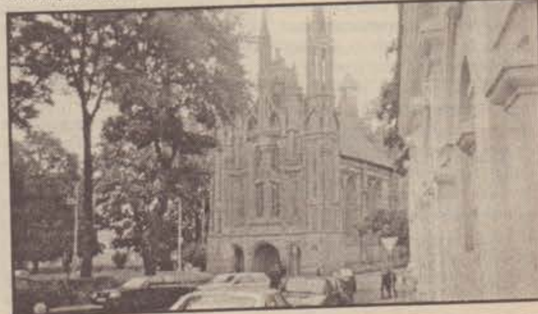
Існуюць пэўныя цяжкасьці і з прыватызацыяй, і зь вяртаньнем земляў былым гаспадарам, і з аплатай кватэры (плата вельмі вялікая), і з прыцягненьнем заходняга капіталу, і з існаваньнем сельскіх жыхароў, і зь безпрацоўем... Словам, праблем усіх не пералічыць.

Аднак, адзінае, што можна сказаць, нават пасьля асэнсаваньня ўсёй праблематычнасьці шляха разьвіцьця, абранага Літвой: "Правильной дорогой идёте, товарищи!" Судзіце самі: сярэдні заробак па краіне – 280 амэрыканскіх даляраў, мінімальны – 108. Няхай трэба шмат плаціць за кватэру, няхай дорага каштуюць тэлефонныя размовы й квіткі ў тралейбусе, але ёсьць пэрспэктыва. Ёсьць магчымасьць, калі ты не гультай і абібок, зарабляць і 500 і 1000 і значна больш. І патраціць гэтыя грошы ёсьць дзе. Хочаш – у сваёй краіне, а ня хочаш – едзь у Нямеччыну ці Галяндыю, бо ня трэба ніякіх візаў. Ёсьць цудоўная магчымасьць самарэалізавацца на тым ці іншым попришчы, нават калі ты "не хапаеш зорак зь неба".

Што тычыцца свабоды слова, выбараў, ці іншых дэмакратычных інстытутаў у Літве, то тут практычна няма ніякіх праблем. Дэмакратыя нагадвае стары, добра адладжаны гадзіньнікавы мэханізм – збояў практычна няма, ды і быць ня можа, таму што на варце стаяць мясцовае самакіраваньне ды Сэйм, якія рэальна абраныя народам і прадстаўляюць яго інтарэсы. Дарэчы, гэтай восеньню ў літоўцаў падчас выбараў у Сэйм будзе магчымасьць выказацца "за" ці "супраць" той палітыкі, якую праводзяць сёньняшнія ўлады. І слова народа будзе вызначаць, ці сапраўды правільным шляхам ідзе Літоўская Рэспубліка.

Так здарылася, што мы мала ведаем адзін пра аднаго. Так здарылася... Але, калі ёсьць на сьвеце нейкая вышэйшая справядлівасьць, то рана ці позна мы зноў працягнем рукі адзін аднаму. Вось толькі мы – беларусы – дарэмна згубілі аж дзесяць гадоў, у той час, як нашыя суседзі скарысталі іх з плёнам для сябе.

А. КУЗЬМІН
Фота аўтара

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Крычава

На Крычаўшчыне апошнім часам назіраецца ўстойлівы рост злачыннасьці.

У асноўным гэта крадзяжы ўласнай і дзяржаўнай маёмасьці. Паказчык раскрыцьця складае прыблізна 75%. Павысіць яго не дазваляе матэрыяльна-тэхнічнае забесьпячэньне. Па словах намесьніка начальніка Крычаўскага РАУС В.Гаўрыка, бываюць выпадкі, калі машыны дзяжурнай часткі па два дні стаяць без бэнзыну.

Пры дапамозе Крычаўскага грамадзкага аб'яднаньня "Кантакт-цэнтар" у горадзе адрадзілася даўно забытая традыцыя па правядзеньні футбольных спаборніцтваў паміж дваровымі хлапечымі камандамі. Грамадзкімі актывістамі быў арганізаваны турнір камандаў з вуліцы Касманаўтаў і вуліцы Міра. Пераможцам з вуліцы Міра быў уручаны каштоўны падарунак – футбольны мяч.

...з Чэрыкава

Чэрыкаўскія ўлады, "дзякуючы" свайму цынізму і абыякавасьці, балянсуюць ужо на мяжы здаровага сэнсу.

У адным з апошніх нумароў раённай газэты "Заклік Ільіча" нехта Г.Палюшаеў – інжынэр-радыёляг, даваў розныя "карысныя" парады сваім землякам. Адной з такіх была інструкцыя па гатаваньні... забруджаных радыёнуклідамі грыбоў!

Заўважце: ён ня раіў адмаўляцца зьбіраць грыбы, папярэджваючы аб небясьпецы спажываньня "грязных" грыбоў, – наадварот. Прапаноўваў варыць іх адмысловым спосабам з мэтай часткова зьменшыць узровень радыяцыі!

Такім чынам ужо ўсе, нават на дзяржаўным узроўні, афіцыйна сьведчаць, што народ спажывае і будзе надалей спажываць небясьпечныя ня толькі для свайго здароўя, але і для здароўя будучых пакаленьняў, прадукты.

Гэта ні ў кога ўжо не выклікае абурэньня, нікога не зьдзіўляе...

Выглядае, што чэрыкаўцы ўжо асуджаныя лёсам і ўладамі й што яны вып'юць сваю чашу да дна. Гэтая цынічная па сваёй сутнасьці аксыёма проста яшчэ раз была пацьверджаная на старонках чэрыкаўскай раёнкі.

...з Мсьціслава

Выбух злачыннасьці на Мсьціслаўшчыне апошнім часам дасягнуў фантастычных памераў.

Невялічкі гарадок літаральна захлынаецца ад рознага роду нягоднікаў. Так, па інфармацыі мясцовага РАЎС, за 6 месяцаў гэтага года зафіксаваны 32-працэнтны рост злачыннасьці ў параўнаньні зь першым паўгодзьдзем мінулага года.

Значная частка правапарушэньняў – гэта крадзяжы прыватнай маёмасьці, доля якіх у агульнай колькасьці злачынстваў пастаянна расьце. Колькасьць злосных хуліганстваў павялічылася ў 4 разы, а ўвогуле цяжкіх злачынстваў у раёне стала больш на 25%. Аднак, самым прыкметным можна назваць тое, што ўпершыню за многія гады не было адзначана гвалтаваньняў. Выснова – у Мсьціславе ўжо не гвалтуюць, але яшчэ крадуць?

Андрэй КУЗЬМІН

...з Клімавічаў

Нечаканы вялікі розгалас атрымала заява жыхароў Клімавічаў, якія былі ня згодныя з існуючымі ў раёне цэнамі на хлеб.

Паведамленьне пра гэта, дзякуючы інфармацыйнай службе крычаўскага аб'яднаньня "Кантакт-цэнтар", зьявілася адразу ў некалькіх абласных і рэспубліканскіх выданьнях. На запыт газеты "Звязда" мясцовы райвыканкам пацьвердзіў становішча з цэнамі, але не палічыў магчымым выправіць яго. Маўляў, у Асіповічах малако даражэй, чым у нас. Цікава, як тады аргумэнтуюць дарагавізну асіповіцкія ўлады? Спасылаюцца на дарагі хлеб у Клімавічах?

Трэба асобна заўважыць, што ў прыватнай размове з карэспандэнтам супрацоўніца райвыканкаму пацьвердзіла, што дазналася пра заяву грамадзянаў праз "Нашу Ніву". Паказальна, што чыноўнікі аддае перавагу незалежным газэтам як крыніцам інфармацыі. Хоць тут "вэртыкальшчыкі" маюць рацыю.

Сяржук АРЖАНЦАЎ

...з Бабруйску

На прадпрыемстве "Бабруйсктрыкатаж" існуе "паслуга": работнікі атрымліваць розныя рэчы харчы ў лік заробка, а таксама маюць магчымасьць падпісацца на газэты.

Але калі рабочыя спрабуюць падпісацца на выданьні, што прытрымліваюцца апазыцыйных дзяржаўнай палітыцы поглядаў, іх чакае круты "аблом": незалежных газэтаў у сьпісе няма. Выпадковасьць? Наўрад ці.

Яшчэ 19 чэрвеня на адпачынак былі адпраўленыя працаўнікі народнага аб'яднаньня "Бабруйскмэбля". Аднак адпускныя (па стану на 3-га ліпеня) ім дагэтуль так і ня выплацілі.

Як кажуць рабочыя, апошнім часам на прадпрыемстве шмат чаго зьмянілася, але, на жаль, усе гэтыя перамены – са знакам "мінус". Яны сьцьвярджаюць, што адміністрацыя "не зусім чыстая на рукі", а начальнікі, якія былі злоўленыя й пакараныя, праз два-тры гады знаходжаньня "у цяні" зноў ідуць на павышэньне па службовай лесьвіцы. Яшчэ рабочых не задавальняе тое, што казфіцэнт працоўнага ўдзелу замест савета брыгады (як было раней) цяпер вызначае начальнік з майстрам. У выніку такой дзяльбы атрымоўваецца звычайная ўраўнілаўка. А нядаўна, хоць умовы працы менш шкодныя ня сталі, працуючым з клеем, з ДСП, станочнікам і г.д. перасталі даваць малако. У адказ на абурэньне рабочых адміністрацыя заўсёды адказвае дзяжурнай фразай: "Не падабаецца – ідзіце за вароты!"...

Тацяна РАГНЕДОВІЧ

...з Шклову

Апошняе паседжаньне выканкаму было прысьвечанае пытаньням падрыхтоўкі да ўборкі ўраджаю.

Начальства выказала незадаволенасьць тым, як ідзе гэтая кампанія. Найлепш падрыхтаваная збожжаачышчальная тэхніка, найгорш – зерне-сушыльная. У некаторых гаспадарках пра тое, як і чым будуць зьбіраць ураджай, яшчэ ня ўзгадвалі. Выканкам загадаў усім рапартаваць аб поўнай гатовасьці яшчэ ў бягучым месяцы. На просьбы гаспадарак аб грашовай падмозе ў выканкаме ніхто ўвагі не зьвярнуў.

Практычна спынілася мясцовая мэблевая фабрыка. Некаторыя цэхі не атрымлівалі заробкаў з сакавіку.

Звароты ў галіновы канцэрн, выканкам, да ўсемагутнага Канаплёва і нават да другога, яшчэ больш усемагутнага, земляка застаюцца без адказу. Магчыма, што адказам на праблемы фабрыкі трэба лічыць нядаўняе прызначэньне дырэктарам прадпрыемства чарговага чалавека з Касьцюковічаў, які дагэтуль узначальваў тамтэйшую майстэрню па вырабу панцырных ложкаў.

Сумна сьвяткавалася гэтым разам шклоўскае Купальле.

На стадыёне адбыўся звычайны канцэрт сіламі мясцовай самадзейнасьці. На сцэнічным подыюму пелі, а ў залі пад адкрытым небам – пілі. Варта прыгадаць, што ўсе папярэднія гады Шклоў быў ці не рэспубліканскім цэнтрам купальскага сьвята. Аднак, відаць, нават Раінчыкам з Лучанкамі надакучыла сюды езьдзіць. Але хутчэй за ўсё – раён больш ня ў стане аплочваць гэтыя важкы (хаця, калі гэта ён іх аплочваў?).

Аляксандар ШЧАРБАК

У нас лёгка заблытацца ў сваяках, сябрах і аднапартыйцах

Днямі высьветліліся цікавыя і, у пэўным сэньсе, скандальныя падрабязнасьці правядзеньня першага тура абласнога конкурса харавых калектываў, што праходзіў 7 красавіка ў Крычаўскай гарадзкой музычнай школе №1.

Прычым ёсьць сэнс разьбіць хаду падзеяў на дзьве часткі. Першая – самы конкурс, які быў цікавым з пункту гледжаньня мастацтва й ня больш таго, а вось другая частка – гэта тое, што было пасьля заканчэньня мерапрыемства і ад'езду прадстаўнічага журы з Магілёва. Гэтую частку можна назваць скандальнай й зусім немастацкай.

Па словах настаўніцы школы Н.Сіваковай, якая зьвярнулася ў праваабарончы цэнтар пры грамадзкім аб'яднаньні "Кантакт-цэнтар", пасьля конкурсу зарганізавалася даволі "цёплая" кампанія зь некаторых адміністратыўных работнікаў школы. У застольлі таксама ўзяў удзел загадчык аддзела культуры райвыканкаму Генадзь Іванавіч Міхееў, які непасрэдна "курыруе" школу. Чым канкрэтна займаліся працаўнікі на ніве культуры ў кабінэце завуча, дакладна невядома, але прыкладна а 17.30 тав.-Міхееў у нецьвярозым стане зайшоў у працоўны кабінэт Н.Сіваковай і пачаў выказваць прэтэнзіі да настаўніцы з нагоды ейных крытычных выступаў на школьных сходах (настаўніца сапраўды крытыкавала, у прыватнасьці, стан працоўнай дысцыпліны). Прад'яўляючы свае прэтэнзіі, загадчык аддзела культуры брудна лаяўся. А разгарачыўшыся, спрабаваў "памерыцца" з прымяненьнем адпаведных намёкаў і дзеяньняў (укусіў настаўніцу, як яна сьцьвярджае, за губу). Зьбянтэжаная, напалоханая жанчына абаранялася ад начальніка шумна і ўголас, што прыцягнула ўвагу навучэнцаў і настаўнікаў, якія былі непадалёк. Апошнія выклікалі загадчыцу вучэбнай часткі, і тая нарэшце адвяла тав. Міхеева ў свой кабінэт...

Пацярпелая настаўніца пісьмова зьвярнулася 19 красавіка ў мясцовыя РАЎС і райвыканкам з патрабаваньнем прыцягнуць загадчыка аддзела культуры да адказнасьці. Аднак, пратакол аб адміністрацыйным правапарушэньні супрацоўнікам міліцыі В.Кароўкіным быў складзены толькі 12 чэрвеня (!) і накіраваны ў Крычаўскі суд. Судзьдзя У.Жандараў абсалютна справядліва спыніў справу з-за таго, што 7 чэрвеня мінуў 2-месячны тэрмін, адпушчаны законам на разгляд адміністрацыйных справаў.

А што ж райвыканкам? Ён таксама не сьпяшаўся з адказам і таксама парушыў у гэтым закон. Ды і адказаў адпаведна, а менавіта – што факт распіцьця спіртовых напояў на працоўным месцы не пацьвердзіўся *(дырэктар музычнай школы Л.Жабуроўская – сваячка намесьніцы старшыні райвыканкаму З.Скачковай, якая падпісала адказ – аўт.)*. Што датычна тав. Міхеева, дык яму за "...грубость и бестактность по отношению к своей подчинённой, что является серьёзным нарушением служебной этики..." была аб'яўленая строгая вымова з пазбаўленьнем месяцовай даплаты да пасадовага акладу *(тав. Міхееў ёсьць камуністам арганізацыі, якую ўзначальвае ўся тая ж Скачкова – аўт.)*.

Такая вось інфармацыя для разважаньняў.

Андрэй КУЗЬМІН

Беларусь у люстэрку сьвету

Прадстаўніцтва ААН у Беларусі распаўсюдзіла штогадовы Даклад аб разьвіцьці чалавека за 2000 год. Згодна рэйтынгу ў Глябальнай справаздачы нашая краіна займае 57 месца ў сьпісе 174 краінаў па індэксу чалавечага разьвіцьця. "ТМ" знаёміць сваіх чытачоў зь некаторымі зьвесткамі з гэтага Дакладу.

– З былых краінаў СССР Беларусь па індэксу чалавечага разьвіцьця саступае толькі Эстоніі (46) і Літве (52). Горш за іншых справы у Туркмэністане (100 месца) і Таджыкістане (110). Расея займае 64 месца.

– Сярэдні даход 20% забясьпечаных грамадзянаў Беларусі менш чым утрая перавышае сярэдні даход 20% самых бедных грамадзянаў. На Ўкраіне гэты паказчык дасягае пяціразовага перавышэньня, а ў Расеі – дванаццаціразовага. Даходы амаль двух трацінаў насельніцтва Беларусі не перавышаюць мінімальнага спажывецкага бюджэту.

– Беларусь апярэджвае краіны СНД па колькасьці зарэгістраваных злачынстваў на 100 тысячаў насельніцтва – 1161 злачынства. Па СНД гэты паказчык вагаецца ў межах 870-ці. Найменшы адпаведны паказчык у сьвеце ў Сірыі – 16.

– Па колькасьці тых, хто ўтрымліваецца за кратамі, Беларусь займае трэцяе месца ў сьвеце. У турмах на 100 тысячаў насельніцтва ў нас сядзяць 477 чалавек. Наперадзе ідуць Расея (580) і ЗША (554 чалавекі).

– У найбольш разьвітых краінах сьвету паказчык дзіцячай сьмяротнасьці (пры нараджэньнях і ў першы год жыцьця) складае 4-8 выпадкаў на 1000 нованароджаных. У Беларусі з 1000 паміраюць 22 дзіцяці. Усе краіны сьвету (за выключэньнем Арменіі й Іраку, дзе паказчыкі пагоршыліся) дамагліся зьніжэньня гэтай трагічнай статыстыкі. Адзіная краіна, дзе зьменаў не адбылося, застаецца Беларусь.

– Кожны чацьверты грамадзянін Беларусі, які нарадзіўся ў 1998 годзе, згодна прагнозу на падставе аналізу шматлікіх паказчыкаў і тэндэнцыяў, не дажыве да 60 гадоў. Беларусь уваходзіць у сьпіс 17 краінаў сьвету, дзе колькасьць насельніцтва да 2015 году зьменшыцца.

– У Беларусі па выніках 1996 году на кожныя 100 шлюбаў прыпадала 68 скасаваньняў. Гэта другое месца ў СНД і восьмае ўва Ўсходняй Эўропе.

– Мабільнымі тэлефонамі ў Беларусі карыстаецца 1 чалавек з 1000. На Ўкраіне такіх уладальнікаў сучаснага сродку сувязі – 3, у Расеі – 5, Эстоніі – 170, Японіі – 374, Фінляндыі – 891, у ЗША – 1127.

Паводле Дакладу ААН аб разьвіцьці чалавека за 2000 год

Праграма тэлебачаньня з 17 па 23 ліпеня

•• Понедельник, 17 июля ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не паспявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.55 Резонанс.
8.40 Письменный экзамен по белорусскому (русскому) языку и литературе в высших учебных заведениях.
9.10 Потребительская корзина.
9.30 Здоровье.
9.55 Мультфильмы.
10.35 Теленавигатор.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Судьба человека».
12.25 Музыка без границ.
14.45 «Милая роща».
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильм.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 Столица.
17.40 Док. фильм. «На путях к Мадонне».
18.00 Сериал «Сити».
18.45 МСН.
19.20 Политические диалоги.
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Одиссея команды Кухто».
22.25 Драма «Бег от смерти» .
23.50 Третий тайм.
0.30 Криминальная хроника.

ОРТ

15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.00, 23.25 Новости.
17.30 «Каламбур».
18.00 Погода.
18.10 Комедия «Летние сны».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Сериал «Секретные материалы».
21.40 Взгляд.
22.25 «Майк Хаммер: Девочка и смерть».
23.40 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РОССИЯ

15.00 «Сто пуговиц». Мультфильм.
15.05 «Два рояля».
16.00, 19.00 Вести.
16.30 «Сто к одному». Телеигра.
17.20 Телесериал «Королева Марго».
18.20 «Вино-шоу-кур».
19.45 «Дикий ангел».
21.35 Телесериал «Следствие ведут знатоки».
23.20 «Футбол +ТВ».
0.05 Дежурная часть.

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.55 Сериал «Неприкасаемые».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.30 Криминал.
14.00 Худ. фильм. «Голубое дерево».
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.40 Мир кино. «Обученный убивать».
20.20 Док. сериал «Николай II. Круг жизни».
21.45 Боевик «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Божественная Жизель». Док. фильм.
12.50 «В прекрасном и яростном мире».
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Хроника Большого театра.
14.35 Живое дерево ремесел.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Легкая атлетика.

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Видеодром.
14.00 «Могилевщина православная».
14.20 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 Астро-дайджест.
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун: Луна в матроске». Мультсериал.
9.20 «Трам-тарарам,или Бухты-барахты». Комедия.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.25 «Неприступная вершина». Док.сериал.
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 Наше старое кино. «У матросов нет вопросов!» Худ.фильм.
22.25 Астро-дайджест.
22.30 «Угон по-американски». Детектив.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Взрыв».
10.20 Мультфильмы.
11.00 Новости.
11.05 «Катастрофы недели».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 «Истории зоопарка». Док.-фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 «Плезантвиль». Худ. фильм.
23.20 Спорт. программа.

•• Вторник, 18 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.25 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.10 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Кинофестиваль «Золотой Витязь-2000».
9.40 Мультфильмы.
10.10 «На волне взаимопонимания».
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
12.25 Третий тайм.
14.10 Туробъектив.
14.30 Бездельник.
15.15 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Худ.фильм. «Только в мюзик-холле».
16.45 «Купаловцы: взгляд сквозь время».
17.10 «Несвижские отражения». Док.фильм.
17.30 «А музыка звучит...»
18.00 Сериал «Сити».
18.45 МСН.
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.00 «Все мои дети».
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Шагал,Шагал...» Спектакль.
22.55 Музыкальный салон.
23.35 Криминальная хроника.

ОРТ

13.30 Программа «Вместе».
14.00, 17.00, 22.55 Новости.
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Царь горы.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Комедия «К Черному морю».
19.00 Погода.
19.05 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Сериал. «Угол атаки».
21.40 Как это было.
22.20 А.Гордон. «Собрание заблуждений».
23.10 «Служба новостей».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 «Ну, погоди!»
8.45 Мультсериал.
9.15 «Цыганка». Сериал .
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго»
18.25 «Устами младенца».
19.45 «Дикий ангел».
21.35 Телесериал «Следствие ведут знатоки».
23.15 «К-2» представляет: «Уловка-22».
0.10 Дежурная часть.

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Фильм Динары Асановой «Милый, дорогой, любимый, единственный...»
12.45 Мультфильм.
13.30 Дог-шоу.
14.00 «Голубое дерево». Худ. фильм.
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 «Глас народа».
20.20 Док. сериал «Николай II. Круг жизни».
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30, Новости культуры.
11.40 «Божественная Жизель». Док. фильм.
12.50 Художник О.Верейский.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Петербургские сюжеты.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Легкая атлетика.
15.50 «Берлин под свастикой, 30-е годы». Док. фильм.

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Тяжелый день.
13.30 Открытие фестиваля духовной музыки «Магутны Божа».

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун:Луна в матроске». Мультсериал.
9.20 «Угон по-американски». Детектив.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.15 Мультфильм.
17.25 «Космическая буря». Док.сериал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Сериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Нини». Мелодрама.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Музыкальная программа».
8.10 Гурченко и Державин в комедии «Моя морячка».
10.00 Сериал «Архив Шерлока Холмса».
11.00 «Морская полиция».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж». Телесериал.
19.23 Прогноз погоды.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 «Лики Петра Великого». Док.-фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 Наше кино. «Дураки умирают по пятницам».
23.05 Спортивная программа.

•• Среда, 19 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.45, 0.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильмы.
9.35 Око.
9.55 Компьютерный полигон.
10.15 Столичный хит.
11.15 «Все мои дети».
12.00 Ток-шоу «Будни».
12.45 Фильм-концерт.
15.15 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Мультфильмы.
16.00 «Есть на свете сторона такая».
16.30 «А музыка звучит...»
17.15 «Макаенка,9».
17.45 Лотерея «Толока».
17.55 Футбол. Лига чемпионов. «БАТЭ»(Борисов) — «Ширак»(Армения).
20.00 «Все мои дети». Сериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 В.Паради и Ж.Рено в комедии «Колдовская любовь».
23.30 Королевская охота.
0.10 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.05 Новости.
8.15 «Вавилонская башня».
9.15 Здоровье.
9.45 Жди меня.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.40 Зов джунглей.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Тайна космодрома Плисецк.
17.45 Погода.
17.50 Комедия «Гонки «Пушечное ядро».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Сериал «Угол атаки».
21.40 Открытие XXII Московского международного кинофестиваля.
22.30 «Цивилизация».
23.20 «Служба новостей».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 Мультсериал.
8.45 Мультсериал.
9.15 «Джентльмен». Мелодрама.
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 Сам себе режиссер.
19.45 «Дикий ангел».
21.35 «Следствие ведут знатоки».
23.20 «Кинескоп».
0.15 Дежурная часть.
0.30 Горячая десятка.

НТВ

15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Худ. фильм «Влюблен по собственному желанию».
20.20 Док. сериал «Николай II. Круг жизни».
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Знак Зорро». Худ. фильм.
13.10 «Под сенью дружных муз». К.Батюшков.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 «Гоголь и Хлестаков».
14.35 Живое дерево ремесел.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Тайна третьей планеты». Мультфильм.
15.55 «Берлин под свастикой, 30-е годы». Док. фильм.

НА КАНАЛЕ БТ

13.15 Праздник народной припевки.
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
9.00 «Сейлормун: Луна в матроске». Мультсериал.
9.25 «Нини». Мелодрама.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 «Мир скорости». Тележурнал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Сериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Наше кино. «Дураки умирают по пятницам».
9.40 «Лики Петра Великого» Док. фильм.
10.05 Мультфильм.
11.15 Телесериал «Пляж».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.40 «Неизвестный А. Блок» Док.-фильм.
19.10 Мультфильмы.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Фантастика. «Легион».
23.00 Спорт. программа.

•• Четверг, 20 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Замки Беларуси». Док. фильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильмы.
10.05 «Поем с оркестром».
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Наши песни».
12.25 «Иерусалим — врата вечности». Док.фильм.
13.15 «Эхо в пуще». Худ. фильм.
14.30 «Ты помнишь наши встречи...»
15.10 «Таинственный мир Алекс-Мак-2».
15.40 Фильм-сказка «Маринка, Янка и тайны королевского замка».
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.45 МСН.
19.15 «Наши песни».
19.45 Телебарометр.
20.00 «Все мои дети».
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Мелодрама «Жернова судьбы».
23.30 Крок.
23.55 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Новости.
8.15 «Вавилонская башня».
9.15 Смехопанорама.
9.50 Человек и закон.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Программа «100%».
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Маски-шоу.
17.55 Погода.
18.00 Худ. фильм «Курьер».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 «Угол атаки».
21.40 Процесс.
22.45 Дневник Московского кинофестиваля.
22.50 «Служба новостей».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 Мультсериал.
8.45 Мультсериал.
9.15 «Джентльмен». Мелодрама.
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 «Спецназ уходит в небо». Док. Фильм..
19.45 «Дикий ангел».

21.35 «Следствие ведут знатоки».
23.20 Комедия «Мертвый, сильный, прекрасный».
1.00 Дежурная часть.

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм. «Вместо жены».
13.30 Путешествия натуралиста.
14.00 Худ. фильм. «Голубое дерево».
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Мир кино. «Трагическая ошибка».
20.20 Док. сериал «Николай II. Круг жизни».
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Дон Кью, сын Зорро». Худ. фильм.
12.40 Театр одного художника.
13.00 А.Бородин. Квартет № 2.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Петербургские сюжеты. «Гоголь и Булгарин».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.50 «Бомбы над Берлином». Док. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 Мультсериал.
9.20 «У матросов нет вопросов!». Худ. фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама».
18.00 «Праздник в вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Сериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Ульзана». Вестерн.

2-Й КАНАЛ

7.00 Муз. программа.
8.10 Боевик «Отряд спасения».
10.00 Сериал «Архив Шерлока Холмса».
11.00 «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Ночи Малибу».
19.20 Погода.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 «Зеленое сердце» Док. фильм.
21.23 Высокая мода.
21.35 Триллер «7 этаж».
23.10 Спорт. программа.

•• Пятница, 21 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Столица.
8.45 Письменный экзамен по белорусскому (русскому) языку и литературе в высших учебных заведениях.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Мультиклуб.
9.55 «Ход слоном». Худ. фильм.
10.10 Зорная ростань.
10.40 Телебарометр.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Премьер-парад».
12.20 Сделано в Беларуси.
12.35 Усадьба.
13.15 «Эхо в пуще». Худ. фильм
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильм.
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия».
16.40 Телебарометр.
17.10 Док. экран. «Соло для трубы».
18.00 «Сити».
18.45 МСН.
19.20 «Премьер-парад».
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Фестиваль «Могилевская музыкальная весна-2000».
23.20 Бездельник.
23.55 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Новости.
8.15 «Вавилонская башня».
9.15 Пока все дома.
9.50 Клуб «Белый попугай».
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.15 Семь бед — один ответ.
14.35 Худ. фильм. «Бесконечная история. Новая глава».
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.35 Погода.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив Агаты Кристи «Безумство мертвеца».
22.30 Дневник Московского кинофестиваля.
22.35 Песня года.
23.40 Худ. фильм. «Сфинкс».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 Мультсериал.
8.45 Мультсериал.
9.15 «Джентльмен». Мелодрама.
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 «Городок».
19.45 Боевик «Золото партии».
21.35 Боевик «Изображая Бога».
23.20 Худ. фильм «Мотор».
1.15 Дежурная часть.

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Большое космическое путешествие».
12.40 Мультфильм «Приключения барона Мюнхгаузена».
13.30 Служба спасения.
14.00 Худ. фильм. «Голубое дерево».
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Детектив «Из жизни начальника уголовного розыска».
20.20 Док. сериал «Николай II. Круг жизни».
21.45 Поет Вахтанг Кикаби-дзе.
23.25 Премьера НТВ. «Женщина + женщина».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Дон Кью, сын Зорро». Худ. фильм.
12.40 Театр одного художника.
13.00 «Время музыки».
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Петербургские сюжеты. «Гоголь и Достоевский».
14.35 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.50 «Бомбы над Берлином». Док. фильм.

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 «Откровенно...».
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун: Луна в матроске». Мультсериал.
9.20 «Ульзана». Вестерн.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного». Телесериал.
17.45 Мультфильм.
17.55, 20.05 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
21.00 «Только ты». Сериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Комедия «Лифт».
10.00 «Воспоминания Шерлока Холмса».
11.00 «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 «Пляж». Телесериал.
19.25 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Комедия «Тайный брак».
22.55 Муз. программа.

•• Суббота, 22 июля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Книгосбор.
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 18.15 Новости.
9.10 Худ. фильм «Сказка о влюбленном маляре».
10.25 Потребительская корзина.
10.40 «Сегодня с вами...»
11.05 «Все нормально, мама!»
11.35 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 Вершина мира.
12.50 Золотые ключи.
13.20 Сериал. «На гребне волны».
14.05 МСН.
14.20 Сделано в Беларуси.
14.35 Познай себя.
15.15 Олимп.
15.45 Ток-шоу «Будни».
16.30 Призеры кинофестиваля «Золотой Витязь-2000».
17.00 Из достоверных источников.
17.25 Футбол. «Славия» (Мозырь) — «Динамо» (Минск).
19.25 «Мистер Пёс». Худ. фильм.
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор».
22.10 Боевик «Космические рейнджеры».
23.45 Премьера песни.
23.55 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 Играй, гармонь любимая!
8.45 Веселые истории в журнале «Ералаш».
9.10 Смак.
9.30 Спасатели.
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.05 Худ. фильм «Схватка в пурге».
13.00 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 «Горец».
15.00 Седьмое чувство.
15.40 Мультазбука.
16.10 Угадайка.
17.15 «Женские истории».
17.45 Док. детектив. «Почерк слепого».
18.20 Комедия «Зануда».
20.00 Время.
20.45 Алла Пугачева. «Избранное».
23.10 Дневник Московского кинофестиваля.
23.20 Драма «Билли Батгейт».

РОССИЯ

7.00 «В первый раз».
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 Прогноз погоды.
9.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Мелодрама «Одна на миллион».
13.55 «Хозяин тайги». Худ. фильм.
15.15 Планета Земля.
16.10 «Вечера в Политехническом».
17.05 Моя семья.
18.05 «Два рояля».
19.45 «Аншлаг» и К°.
20.50 Драма «Контракт со смертью».
23.10 Последний сеанс. «Джоан Луи».

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Детектив «Из жизни начальника уголовного розыска».
9.15 Криминал.
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Наше кино. «Республика Шкид».
13.20 Мультфильм.
13.35 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 Профессия — репортер.
15.50 Без рецепта.
16.20 Дог-шоу.
16.50 «Она написала убийство».
18.45 Мир кино. «Кинг-Конг жив».
21.45 Премьера НТВ. «Неприкасаемые».
22.45 Мир кино. «Вой».
0.25 Ток-шоу «Про это».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 «Кино вчера и всегда».
10.35 «Коллеги». Худ. фильм.
12.10 Мультфильмы.
12.35 Графоман.
13.00 Парижский журнал.
13.30 Новости культуры.
13.43 Анонсы.
13.45 «Дело об опеке». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Марья искусница». Фильм-детям.
16.25 «Праздник в вашем доме».
17.45 «Эко-Пойнт». Сериал.
18.30 «Праздник в вашем доме».
19.30 Телемагазин.
19.40 «Полицейский вне закона». Боевик.
21.15 Видеодром.
21.40 «Удача новичков». Комедия.
23.05 Астро-дайджест.
23.10 «Смертельные узы брака». Триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
18.30 «Поздравления».
19.30 Фантастика. «Земля минус ноль».
20.50 Мультфильм.
21.05 Высокая мода.
21.10 Самый необычный герой в комедии «Стюарт Литтл».
22.35 Муз. программа.

•• Воскресенье, 23 июля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 «Бал сказок». Худ. фильм.
10.15 Мультиклуб.
10.45 «Сегодня с вами...»
11.10 Туробъектив.
11.30 «Все нормально, мама!»
12.00 «Премьер-парад».
12.25 Марсово поле.
12.45 «На волне взаимопонимания».
13.30 «На гребне волны».
14.15 МСН.
14.30 Сельчане.
15.10 Хоккей на траве. Чемпионат Европы.
15.30 Белорусский дом.
16.00 Наши песни.
16.30 Теленавигатор.
16.50 Банка комиксов.
17.15 Комедия «Бум».
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.30 Худ. фильм. «Теленовости».
23.40 Акколада.
0.10 Авто-парк.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб»: «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 «Вертикаль». Худ. фильм.
13.00 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 «Горец».
15.05 Возможно все!
15.20 «Дисней-клуб»: «101 далматинец».
15.50 «Дисней-клуб»: «Новые приключения Винни-Пуха».
16.15 «Чтобы помнили...»
17.15 Смехопанорама.
17.45 «Ералаш».
17.55 Комедия «Перекресток».
20.00 Время.
21.00 Боевик «В осаде».
22.50 Время футбола.
23.35 Век кино. «Признание комиссара полиции прокурору республики».

РОССИЯ

7.00 Фестиваль солдатской песни «Виктория».
8.20 Устами младенца.
8.50 Доброе утро, страна.
9.25 Прогноз погоды.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.25 Детектив «Лекарство против страха».
14.10 Диалоги о животных.
15.05 Док. фильм.
16.00 Пресс-клуб.
17.00 «Международная панорама».
17.30 Комедия «Аферисты».
19.00 Вести.
19.45 Комедия «Дети понедельника».
21.35 Боевик «Схватка».

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Худ. фильм.«Голубое дерево».
8.10 «Неприкасаемые».
9.20 Путешествия натуралиста.
9.55 Профессия — репортер.
10.20 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Детектив «Возвращение резидента».
14.35 Фитиль.
15.25 Большие родители.
16.00 Независимое расследование.
16.55 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Премьера НТВ. «Неприкасаемые».
20.50 «Итого».
21.10 Наше кино. «Царская охота». 1-я и 2-я серии.

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Детство Бемби». Худ. фильм.
10.50 «Мой цирк».
11.15 «Экспедиция «Чиж».
11.45 «Консилиум».
12.10 Док. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Райская птичка». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Скарбы. З гісторыі вёсак». Вёска Горы, Горацкі раён.
15.20 Сборник мультфильмов.
16.00 «Садко». Фильм-детям.
17.25 Стильное шоу «Фасон».
18.00 «Эко-Пойнт». Сериал.
18.45 Телемагазин.
19.00 «Привет от Чарли-трубача». Комедия.
20.20 Астро-дайджест.
20.25 «Однажды вечером».
21.10 «Падение». Боевик.
22.40 «Встреча с...». Группа «Сплин».

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 Мультфильм. «Жизнь жуков».
21.00 Высокая мода.
21.10 Фантастический триллер «Код Омега».
22.50 Музыкальная программа.

МАГІЛЁЎСКАЯ ВЕЧАРЫНА ПЭН-КЛЮБУ

Рэха адгукаецца толькі на гук

Мінулым разам газэта пасьпела толькі інфармацыйна паведаміць пра сустрэчу інтэлігенцыі горада з Карласам Шэрманам і Алесем Разанавым. Да сораму (каго?) мусім дадаць, што некаторыя знаёмыя нам прадстаўнікі таго ж інтэлігенцкага асяродзьдзя, прачытаўшы нататку, папросту пыталіся ў нас: а хто гэта такія?.. Спадзяемся, што занатаваныя выказваньні на магілёўскай сустрэчы знакамітых і выдатнейшых паэтаў і грамадзкіх дзеячаў нашай краіны, дададуць цікавасьці да іхняй творчасьці і дзейнасьці як дасьведчаным людзям, так і тым, хто пачуе гэтыя імёны, як ні цяжка ў тое паверыць, упершыню.

Карлас Шэрман: Мы толькі прыйшлі з сустрэчы з вашымі маладафронтаўцамі. Мне гэтыя хлопцы, якіх, праўда, на жаль, мала, дужа спадабаліся. Найперш сваёй сьвядомасьцю і імкненьнем да сьвядомасьці. Ведаю, што напачатку маладых людзей у гэткім асяродзьдзі было больш, аднак зь цягам часу яны сышлі. Сышлі менавіта таму, што ня вытрымалі гэтага заўсёды і для ўсіх цяжкага імкненьня да сьвядомасьці, да чысьціні, да наталеньня і перадачы іншым сваёй унутранай энэргіі. Што там казаць, нават многія сталыя людзі не трымаюць зацягнутасьці нашага Адраджэньня. Шэрагі рупліўцаў гэтай сьвятой справы, нягледзячы на намаганьні, мала пашырыліся. Неяк асабліва завострана пра гэта думалася сёньня, калі нас знаёмілі з горадам. Мне падалося, што горад ваш – нібы рэзэрвацыя, дзе частку людзкіх душаў растапталі, а частку яны згубілі самі. Калі ідзеш па Магілёве, адчуваеш па ўсім, што ён выдавочна акупаваны, аднак горад пра тое не крычыць, моўчкі і абыякава церпіць растаптаньне.

Алесь Разанаў: Апошнім разам я быў у вашым горадзе гадоў 20-25 таму. Надта спадабаліся мне тады вашыя перапады пагоркаў і нізінаў, узгоркаў і ямінаў. Цяпер гляджу на гэта крыху інакш, цяпер горад падаўся мне катлаванам. Дай бы Бог, каб тое быў катлаван будаўнічы, зь якога нешта слушнае атрымаецца альбо хаця б пачнецца.

Карлас Шэрман: Ніхто і ніколі ня выйграе з таго, што беларусы зьнікнуць, як ня выйграў ніхто з таго, што амаль зьніклі індзйцы. Я жыў, як вы ведаеце, зь дзяцінства на амэрыканскім кантынэнце, куды эміґравалі мае бацькі. Я сябраваў з індзйцамі, я іх ведаю. Яны стаялі на мяжы зьнікненьня, пакуль не адкінулі сваю талерантнасьць і цярпімасьць да тых, хто іх зьнішчаў. Нядаўна я вярнуўся ў сваёй творчасьці да гэтай тэмы, напісаў паэму на ґішпанскай мове "Накірункі сьвету", якую пераклалі на беларускую, польскую, расейскую. Гэта паэма пра індзйцаў і гэта – пра нас...

Алесь Разанаў: З нас замест народа робяць насельнікаў. Гэта ўдаецца, бо не хапае ў нас любові. Любові да крайняй мяжы, крайняй рысы ва ўсім: у творчасьці, адукацыі, мастацтве, справе, навуцы, грамадзкай дзейнасьці, палітыцы. Яе не хапае. Мне падаецца, што многае, нават у сьвятых адраджэнскіх справах, робіцца па функцыі, а не па любові. Адсюль інэрцыя і пустэча, словы толькі, а ня справы, не падзеі, ня ўчынкі. Істотнасьці бракуе ўва многім, што задумваем і што робім. Да шмат чаго паварочваемся, калі так можна сказаць, часткай сябе, а ня ўсім сабою. Па функцыі, па рэглямэнту робім, а душа – у баку, душа гэтым поўнасьцю не захопленая. Які ж можа быць вынік...

Карлас Шэрман: Ратаваць найперш трэба мову, нездарма менавіта па ёй рэжым б'е бальней за ўсё. Яна ёсьць падмуркам сьвядомасьці, самаідэнтыфікацыі, народных традыцыяў, грамадзкай маралі, хрысьціянства ўрэшце. І, зразумела, той прасторай ці той тэрыторыяй, дзе толькі і магчымае ўратаваньне беларускага этнасу. Мова – не камунікатыўны толькі сродак. Слова мае ня толькі гук, але й пах, арамат, энэргію. Памірае слова – памрэ і чалавек, памірае мова – памрэ й народ, самое жыцьцё. Ня верце ніякім цынічным развагам пра нашае двухмоўе. Яго няма, ёсьць агрэсыўнае панаваньне расейскай мовы, што да дабра не давядзе. Мы вызнаем роўнасьць усіх моваў, права на карыстаньне любой мовай. Нам жа навязваюць упарта, адміністратыўна, нахабна, неадукавана і непісьменна, фанабэрыста і, паўтаруся, агрэсыўна адну мову – вельмі "зручную" для прамаўленьня састарэлых, але жывучых ідэалягічных стэрэатыпаў, засваеньня імпэрскіх штампаў, засьмечваньня чалавечай гаворкі жахлівым брыдкаслоўем. Тое ня ёсьць, зразумела, расейскай мовай, тое – сурагат, які зь яе ўтварылі носьбіты "самай навуковай ідэалёгіі". Хаця гэта – праблема расейцаў, рускіх. Нашая праблема ў ратаваньні сваёй мовы. Выстаім – уратуем сябе і краіну.

Алесь Разанаў: Неабходна, каб думкам, пачуцьцям, энэргіі быў водгук. Тут адное толькі можа дапамагчы. За ўсё трэба брацца і рабіць з унутранай, сапраўднай верай, не чакаючы падзякі, не крыўдуючы на тых, хто не ідзе побач. Трэба самому ісьці за сваю ідэю і да яе спраўджаньня бяззбройным, але – усёй істотай, усёй сутнасьцю. Тады адгукнецца. На слова адгукнецца душа, на гук – рэха, на ўчынак – падзея. Наша адраджэнская плынь, наша ўдзельная вага ў грамадстве пашыраюцца. Я ведаю, што нашая воля і незалежнасьць блізкія. Цяжка сказаць, якая падзея, які альбо чый учынак стануць пераважаючай кропляй. Але тое будзе і будзе хутка.

Гаворка з паэтамі доўжылася ўвесь вечар. Пра творчасьць, пра жыцьцё, пра палітыку, пра гісторыю... Ня ўсе прысутныя ва ўсім пагаджаліся з гасьцямі. Але, падалося, што літаратары адмыслова імкнуліся да стварэньня такога настрою залі, пры якім кожная думка – слушная, кожная праява неабыякавасьці – важкая, кожнае пытаньне – цікавае, а кожны адказ – толькі нагода для ўласнага роздуму і ўласнай высновы... Ня часта, на жаль, трапляеш у такую атмасфэру.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па пытаньнях культуры

Фота А.Ліціна і Д.Новікава

Непрыемны сюрпрыз

У польскім горадзе Влацлавеку, куды на запрашэньне ваяводскага кіраўніцтва накіравалася магілёўская гарвыканкамаўская дэлегацыя, мясцовыя газэты і радыё распаўсюдзілі некаторыя зьвесткі пра тое, чым ёсьць нашае кіраўніцтва сёньня ў сэньсе "дэмакратыі і правоў чалавека".

Дагэтуль магілёўскія ўлады адмаўляюцца рэгістраваць арганізацыйныя структуры Свабоднага прафсаюзу. У дзень салідарнасьці і сьвята працы падчас афіцыйнай дэманстрацыі ў абласным цэнтры міліцыя незаконна затрымала 14 чалавек – актывістаў дэмакратычных арганізацыяў, прафсаюзаў і журналістаў. Доўгі час уладамі перасьледуецца праваабаронца Сяргей Абадоўскі, на якога цяпер аказваюць націск праз пакуты сына Дзьмітрыя, асуджанага за недаказанае злачынства (паведамляецца, што за кратамі малады чалавек абвесьціў галадоўку пратэсту).

...Што й казаць, непрыемны сюрпрыз чакаў чыноўніцкую дэлегацыю ў Влацлавеку. Ці адрэагуе на публікацыю афіцыйны польскі бок і якім чынам, – паспрабуем дастаць такую інфармацыю пазьней.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК друку і пошты

Настроеныя ісьці да перамогі

Як ужо паведамляў "ТМ" у №21 (пад рубрыкай "Выбарчыя дажынкі-99"), група грамадзкіх назіральнікаў ад Крычаўскага грамадзкага аб'яднаньня "Кантакт-цэнтар" выявіла шэраг грубых парушэньняў Выбарчага Кодэксу падчас правядзеньня давыбараў дэпутатаў у мясцовыя Саветы дэпутатаў 23 скліканьня у выбарчых акругах №№22,27,28.

Па фактах парушэньняў былі складзеныя адпаведныя пратаколы й накіраваныя для прыняцьця пэўных захадаў у Цэнтральную выбарчую камісію Рэспублікі Беларусі і Крычаўскую міжрайпракуратуру (справа аб фальсыфікацыі выбараў зьяўляецца крымінальнай).

З абласной тэрытарыяльнай выбарчай камісіі, куды для разьбіральніцтва быў накіраваны пакет дакумэнтаў з ЦВК, паведамілі, што, маўляў, парушэньняў ня выяўлена. І калі гэта яшчэ можна неяк зразумець, бо ў камісіі працуюць звычайныя, можа нават юрыдычна некампэтэнтныя людзі, дык з падобным адказам з Крычаўскай міжрайпракуратуры згадзіцца немагчыма, бо там працуюць прафэсіяналы.

Аднак дзіва: у адказе, падпісаным памочнікам міжрайпракурора Г.Новікавым, гаворыцца, што "...в ходе проверки были опрошены Председатель избирательной комиссии 23 созыва па Сожевому участку для голосования Езерская С.А. *(жонка начальніка Крычаўскага КГБ – аўт.)*, а также другие члены избирательной комиссии. Указанные Вами факты нарушения Избирательного Кодекса РБ не нашли своего подтверждения. Таким образом Ваше заявление удовлетворению не подлежит...".

Цяжка, канешне, умешвацца ў дзеяньні такой кампэтэнтнай установы як пракуратура, але хацелася б адзначыць, што з назіральнікамі ад грамадзкай арганізацыі пракурорскія работнікі нават не сустракаліся і адпаведна – не размаўлялі. Не размаўлялі яны і зь дзясяткамі людзей, да якіх прыходзілі дамоў члены выбарчай камісіяў і прапанавалі, груба парушаючы Выбарчы Кодэкс, галасаваць. Дарэчы, гэтых людзей нават і шукаць ня трэба было – іхныя адрасы і прозьвішчы былі пададзеныя ў прадастаўленых "Кантакт-цэнтрам" пратаколах. Становіцца відавочным, што не былі ўважліва вывучаныя і дакумэнты, якія засталіся пасьля галасаваньня.

Што ж, улада чарговы раз паказала, што весьці размовы пра больш-менш дэмакратычныя выбары ў Беларусі пакуль нельга. Дарэчы, пра крычаўскія "выбарчыя дажынкі" быў праінфармаваны старшыня кансультацыйна-назіральнай групы АБСЭ ў Беларусі Г.Х. Вік. Ну, а самі грамадзкія актывісты пры дапамозе свайго праваабарончага цэнтру будуць абскарджваць рашэньне міжрайпракуратуры ў вышэйстаячыя інстанцыі да тае пары, пакуль не пераможа праўда.

Андрэй КУЗЬМІН

Чым далей ад лёгікі

Да Ўсебеларускага Зьезду рыхтуюцца ня толькі дэмакратычныя сілы, але і ўлады. Іх падрыхтоўка вельмі спэцыфічная й заключаецца ў імкненьні запужаць, перашкодзіць, ня даць правесьці гэтае маштабнае пачынаньне беларускай інтэлігенцыі і ўвогуле непадуладнай часткі грамадзтва.

У Мсьціслаўе да пракурора Ўладзімера Трывайлы быў выкліканы кіраўнік мясцовай філіі Беларускага Народнага Фронту Іван Казарэзаў. Сп. Казарэзаў, па зьвестках пракуратуры, распаўсюджваў улётку, у якой быў заклік рыхтавацца і ўдзельнічаць ва Ўсебеларускім Зьезьдзе. Прычым сам гэты факт так напужаў улады, што да Казарэзава даслалі дзьвюх міліцыянтаў з загадам прымусова даставіць у пракуратуру. Лідэра фронтаўскай філіі ледзьве не абвінавацілі ў антыдзяржаўнай дзейнасьці. Калі Іван Аляксеевіч зазначыў, што не распаўсюджваў улётку, хоць і цалкам згодны зь ейным зьместам, пракурор запатрабаваў пісьмовага тлумачэньня. Маўляў, "з 1999 года палітычнай дзейнасцю ў Мсьціслаўскім раёне не займаюся". Неўзабаве Казарэзава адпусьцілі, але для яго засталося незразумелым, у чым жа яго абвінавачваюць.

Дарэчы, згаданая ўлётка ўтрымлівала тэкст, надрукаваны ў легальнай газэце "Народная воля". Што скажаш, у нас шмат што цяжка зразумець, калі на лёгіку абапірацца. Але заўважана й іншае: чым далей ад лёгікі, тым бліжэй да ўлады...

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

НАВАГРАДЗКАЕ ХРЫШЧЭНЬНЕ МАГІЛЁЎСКІХ РЫЦАРАЎ

Узяцьцё Замкавай Гары як перамога над сабой

Напрыканцы чэрвеня ў Наваградку, колішняй сталіцы Вялікага Княства Літоўскага, прайшоў рэспубліканскі фэст сярэднявечнай культуры, дзейным ўдзельнікам якога быў магілёўскі рыцарскі клюб "Барысфен", дзе старшынствуе Павал Пастухоў. На просьбу "Тыднёвіка" сяброўка рыцарскага клюбу, якой падабаўся псэўданім Яна Летапісец, напісала вось гэты рэпартаж "знутры".

...Мы атрымалі запрашэньне на фэст "Навагрудак-2000" яшчэ мінулай восеньню. Паездка на "сярэднявечнае сьвята" павінна была стаць нашым па-за мясцовым дэбютам. Разумеючы гэтую адказнасьць перад самімі сабой і нашай будучыняй, адразу ўзяліся за падрыхтоўку. Здавалася, аднак, што ўсе сілы злосьці і цемры змовіліся між сабою перашкаджаць нам ва ўсім. Бясконцыя і, здавалася, невырашальныя праблемы сыпаліся на нас з усіх бакоў. Дзе ўзяць інструмэнты і мэтал патрэбнай маркі для вырабу дасьпехаў? Дзе дастаць выкрайкі сапраўднага рыцарскага адзеньня, тагачасных шляхетных і абывацельскіх строяў? Як знайсьці час за вучобай і працай на ўсё, што неабходна было зрабіць?.. Праблемы паўставалі нібы тая крэпасная сьцяна, якую нялёгка ўзяць нават штурмам. Але – трэба, бо за ёй – жаданы, прыцягальны Навагрудак...

Божа літасьцівы! Што гэта была за праца! Усё было зроблена з жалезнай рашучасьцю й лісінай хітрасьцю. Усё было зроблена праз "не магу", "ня ўмею", "ня ведаю". Аднога было не чуваць: не хачу. Таму і атрымалася. У адным канцы горада навакольле ледзь ня ўздрыгвала ад грукату мэталу, у другім – суседзі глохлі ад тарахценьня швачкавай машынкі. Усё рэзалася, кавалася, шліфавалася, кляпалася, выцягвалася, згіналася, шылося і абмётвалася. Здавалася, гэтаму ня будзе скону. Мы сталіся падобнымі на зданяў – бледныя, з вачыма, што міжволі зачыняліся на хаду ад вечнага недасыпаньня, ускудлачаныя, маўклівыя і засяроджаныя да стомы...

Дзень ад'езду пагрозьліва набліжаўся. 22 чэрвеня ўвечары наш "Замак" нагадваў сабой дом пасьля варожага нашэсьця. Усё дагары нагамі, рэчы затаўханыя ў заплечнікі й сумкі абы як, усё яшчэ грукае жалеза ў майстэрні, машынка ўсё яшчэ жужжыць – дашываецца харугва! Раптам патухла сьвятло. Скажу па сакрэту: усе ўздыхнулі з палёгкай, бо гэта значыла немажлівасьць далейшае працы. А калі сьвятло ўрэшце запалілася, на гадзіньніку было 22:30. Цягнік адыходзіў праз гадзіну.

Толькі а 22.50 мы ў цемры пацягнуліся мы на прыпынак. Менавіта пацягнуліся, бо нашага энтузіязму і апантанасьці паменшыла: хацелася спаць. Мы ледзьве валаклі велізарныя клункі з дасьпехамі, рэчамі, харчам. Назва заплечніка "малыш" выглядала як зьдзек, бо ён раздуўся да неймаверных памераў. На прыпынку ўзгадалі: кашулі! Забылі паддасьпешныя кашулі... На гадзіньніку было ўжо 23:00. Выратавальнікам, птушкай надзеі паляцеў Мікола Марковіч, сябра "Барысфену" й наш праважаты. Пакуль мы трэсьліся ў тралейбусе ў накірунку вакзалу, ён з усіх лапатак бег назад у Замак. За 5 хвілінаў да адпраўленьня мы набылі квіткі, у гэтую ж хвіліну падасьпелі кашулі – і мы паехалі!

Неверагодна пунктуальныя, ужо а 6.30 раніцы мы былі ў Менску на аўтастаянцы, што ля Акадэміі навук. Чакалі паабяцанага арганізатарамі аўтобуса. Нашымі новымі знаёмымі сталіся хлопцы зь менскага клюбу "Сьнежны барс", што разьмясьціліся побач на траўцы. У размовах хвіліны чаканьня праляцелі хутка. Аднак а палове на восьмую, калі павінен быў пад'ехаць замоўлены аўтобус, ніхто не пад'ехаў. Ён не зьявіўся ні а 8-й, ні а 9-й, ні а 12-й. "Барысфен" і "Сьнежны барс" загаралі на сонейку ў парку непадалёк. Пасьля абеду пачалі прыбываць новыя клюбы.

Усё рыцарства цягнула такія ж агромністыя сумкі й заплечнікі, дзяўчаты несьлі свае строі ў руках, баючыся пакамкаць, хлопцы нават крочылі ў дасьпехах, дэманструючы іх мінакам.

Аўтобус узьнік на прызначаным месцы а 15-й гадзіне. Аднак яшчэ дзьве гадзіны заняло ўціскваньне ў яго ўсіх жадаючых. Нарэшце мы рушылі ў Навагрудак. Гарачыня была бязьлітасная. Бадзёрасьці пабольшала, калі мы па дарозе спыніліся ў Міры. Які ўсё ж такі прыгажун Мірскі замак!..

Калі сонца хілілася за далягляд, мы ўжо амаль неадрыўна сачылі за прыдарожнымі шыльдамі. Дзе ён – Навагрудак? Кожнае хоць колькі-небудзь прыстойнае паселішча прымалася намі за былую сталіцу. І вось – ён! Навагрудак! Няхай сабе а 21-й гадзіне, з жудасным спазненьнем, але мы – тут. Дакладней, у трох кілямэтрах ад места, на беразе возера Літоўка.

Уражаньне незабыўнае – сярод паляны, паміж возерам і лесам, рыцарскі лягер: шатры, вогнішчы, гарнілва ўзьнятыя харугвы. Вакол – міліцыянты, пажарныя, "ОСВОД"... Амаль уся паляна была забудаваная шатрамі, намётамі, а люд усё прыбываў. За ноч побач з намі паўсталі яшчэ тры намёты.

"Бітва рыцараў" – гэта вам ня жарты. У лягеры – дысцыпліна, як у часе вайны. Усё – па гуку трубы, усё – па загаду галоўнага камандзіра. 24-га пад'ём быў прызначаны а 6-й, ныхтаваньне – а 8-й гадзіне.

Зранку нас разбудзілі галасы. Лягер прачнуўся. Усе пачалі рыхтавацца да адкрыцьця фэсту: рыцары чысьцілі, шліфавалі свае дасьпехі, мніхі апраналі сутаны, а паненкі – шыкоўныя сярэднявечныя строі. Галоўны камандзір праверў пільны, жорсткі, але справядлівы агляд войска. Паненкам, дзецям, мніхам, калекам ды іншым "не рыцарам" было ўладна й безапэляцыйна загадана стаць у задніх шэрагі.

Наваградак выглядаў сьвяточна. Ён быў расквечаны шарамі, стужкамі, стракатасьцю строяў і штандараў. Два фэстывальныя дні ўсе жыхары места, апрача, напэўна, прыкутых да ложка, і шмат гасьцей былі гледачамі дзеі, а мы, адпаведна, – еўнымі "зоркамі". Людзі, адкрыўшы раты, назіралі нябачанае дагэтуль відовішча з сапраўдным захапленьнем. Фотаапараты, відэакамэры, што пасьледавалі нас паўсюды, пасьлелі стацца будзённым атрыбутам сьвята.

Першы дзень мы прыходзілі ў нармалёвы стан і збольшага зарыентаваліся. Вельмі натуральна глядзеліся на старажытных вулках і плошчы закаваныя ў жалеза рыцары і грацыёзныя панны, так дарэчы гучала сярэднявечная музыка ў выкананьні запрошаных гуртоў. Шмат пабачыў Навагрудак у тыя два дні, шмат пабачылі й мы – паказальныя выступы рыцараў у двубоях, конны турнір, дзённыя й начныя бугурты (калектыўныя сквткі), сярэднявечнае вянчаньне ў Фарным касьцёле, дзе ў свой час хрысьцілі Адама Міцкевіча й які памятае Ягайлу й Соф'ю, і ўрэшце – штурм Навагрудзкага замку, які адбыўся 25 чэрвеня а 14-й гадзіне.

Дзеля гэтага былі спэцыяльна дабудаваныя драўляныя сьцены паміж Шчытоўкай і драўлянай Дазорцай. Усё воінства падзялілася на ліцьвінаў-навагрудчанаў і крыжакоў. Усе схілы гары, дзе толькі было дазволена, акупавалі людзі. Даўно ня памятала Замкавая Гара такога нашэсьця. Згодна дамоўленасьці, зразумела, не магло быць ні забітых, ні параненых па-сапраўднаму. Як нам сказалі, шмат вораг(а)ў было і ёсьць у фэста, і калі што адбудзецца – вялікая прыйдзецца. Вялікая культурніцкая акцыя з далёкай пэрспэктывай будзе зьнішчаная і забароненая "на карню".

Хаця зыход бітвы аж 6 стагодзьдзяў таму быў вядомы з гісторыі, перажывалі ўсе. Крыкі падтрымкі, хваляваньня, воплескі, усьмешкі з боку гледачоў і міліцыянтаў былі шчырымі. А калі пасьля няўдалага для крыжакоў штурму "трупы" ажылі й "параненыя" вылекаваліся, калі галоўны камандзір у заключным слове абвесьціў фэст закрытым й выгукнуў: "Слава Навагрудку!", усе схілы старажытным пагоркаў адказалі яму магутным людзкім рэхам, у якім пачулася ўпэўненае "Жы-ве Бе-ла-русь!"...

Дадому мы дабраліся тым жа шляхам: перапоўнены аўтобус, няўтульны вагон цягніка. Мы горача абмяркоўвалі ўбачанае і адчутае, шчысьлівыя тым, што нашыя пляны спраўдзіліся. Першы досьвед у справе атрыманы, баявое хрышчэньне адбылося!

Яна ЛЕТАПІСЕЦ

"Барысфен" шчыра дзякуе нашым добрым сябрам за падтрымку і дапамогу ў падрыхтоўцы да ўдзелу ў фэсьце:
Тацяне Анатольеўне Арасланавай, выкладчыцы Магілёўскага пэдагагічнага каледжу;
Базылю Камарову, магілёўскаму мастаку;
Магілёўскаму моладзеваму цэнтру "Ратуша" і Алесю Асіпцову;
Магілёўскай гарадзкой асацыяцыі "Кола Сяброў".

Фота IREX

У падтрымку Д.Абадоўскага

Беларускія праваабаронцы з арганізацыяў БХК, "Вясна", "Цэнтар па правах чалавека", "Прававая дапамога насельніцтву" выступілі з адкрытым лістом, у якім выказваюць трывогу за лёс Дзьмітрыя Абадоўскага.

Аўтары ліста выказваюць заклапочанасьць неабгрунтаваным зацягваньнем судовага разбору па справе, што супярэчыць артыкулам 8, 10, 11 Усеагульнай Дэклярацыі правоў чалавека, ратыфікаванай Беларусьсю. Праваабаронцы зьвярнуліся да пракурора нашай вобласьці, старшыні абласнога суду, начальніка ўстановы УЖ15/СТ-4 з патрабаваньнем забясьпечыць правы асуджанага Дзьмітрыя Абадоўскага, гарантаваныя яму заканадаўствам і міжнароднымі пагадненьнямі. У лісьце таксама ўтрымліваецца просьба да Дзьмітрыя спыніць галадоўку, каб захаваць здароўе і сілы, неабходныя для адстойваньня сваіх законных правоў.

Паводле БЕЛАПАН

100 зруйнаваных архітэктурных помнікаў Магілёву

Вялікія вуліцы стамляюць пульсам, шматлюднасьцю й мітусьнёй, міжволі адчуваеш патрэбу засхавацца ў мейсца, што схавана ад вока чалавека, які ўпершыню патрапіў у невядомы яму горад. Звычайна маленькія вулкі хаваюць ня менш таямніцаў, чымся вялікія. Спакой, цішыня, размераны лад жыцьця, здаецца, што час запаволіў сваю несупыннасьць. Сустрэча з маленькай вулкай часьцяком адбываецца выпадкова: ня там збочыў, не туды пайшоў і... Шарм выпадковасьці не бянтэжыць, яму рады.

Вуліцы Магілёву

(Працяг. Пачатак у "ТМ"№№23,24,26).

Лебядзькова, Дзебря, Машэкаўка, Гваздоўка, Папоўка, Дубравенка, Струшня, Дуда, Нямецкі Яр, Папенка, Пшыкалаўка, Затраечча, Пелагееўка, Карабанаўка – усё гэта неад'емнае, усё гэта магілёўскае. Зазірнем на Дубравенку. Дубравенка вядомая й невядомая сучаснаму месьцічу. Часам не даеш сабе рады, чаго больш: вядомасьці ці невядомасьці. Час і людзі не былі літасьцівыя да ракі, а рака помсьціла ім і была ў дачыненьні да іх гэткай жа бязьлітаснай і жорсткай. Заціснутая стромкімі, пакручастымі берагамі, Дубравенка добра праглядаецца зь іх. Першае, што кідаецца ў вочы – гэта сады. Яны нібы паглынулі Дубравенку й замест цурчаньня вады чуецца адно шапаценьне лістоты. Дарэчы, сады – гэта яшчэ адна адметнасьць Магілёву. Напрыканцы 19 стагодзьдзя найлепш праглядалася Дубравенка з валу, што непадалёк ад касьцёлу сьвятога Ксаверыя (Васкрасенская царква) і дзе знаходзілася біржа ламавых вазцоў. Калісьці гэты вал быў забудаваны касьцёльнымі мураванкамі. У 19 стагодзьдзі яго засялялі бедныя габрэйскія сем'і, нават не зважаючы на небясьпеку. Вясновыя дажджы часьціком падмывалі падножак валу, як вынік – абвалы. Пасьля абвалу 1879 году былі зьнішчаныя некалькі габрэйскіх хацінаў і мескімі ўладамі было прынятае рашэньне перасяліць жыхароў небясьпечнае дзялянкі. Было перасялена 16 габрэйскіх сем'яў, колькасьцю 120 асобаў.

На правым беразе Дубравенкі бачна Барыса-Глебская (Крыжаўзьдзьвіжанская) царква. Царква была закладзена ў 1866 годзе за часамі губэрнатарства Беклямішава.

Па Дубравенкаўскаму нагор'ю цягнецца другі пас мескіх умацаваньняў, які мянуецца палявым. Працы па яго адсыпцы распачаліся на пачатку 17 стагодзьдзя паводле граматы Сыгізмунда III, караля Польскага й Вялікага князя Літоўскага, ад 17 сакавіка 1601 году. Вал ахопліваў увесь Магілёў, абодва канцы яго сыходзіліся на Дняпры; вал цягнуўся ад Дубравенкі па Шклоўскай базарнай плошчы й праз Дзебру да Дняпра. У валу былі тры брамы: Шклоўская, Віленская й Быхаўская. З часам пільная патрэба ў абарончых умацаваньнях адпала й яны пачалі занепадаць. На правым беразе Дубравенкі бачна ўзвышанасьць, акурат за Усьпенскай царквой, якая ў народзе завецца Самусевай гарой. Тутака пахаваныя ваяры рускае залогі, якія былі выразаныя магілёўцамі за часамі вайны 1654-67 г.г. Невялікі драўляны крыж нагадвае пра тыя падзеі. З Самусевай гары відаць каменныя забудовы паравога млыну памешчыка Жукоўскага.

Нашае падарожжа будзе ня скончаным, калі не ўзгадаць пра наяўнасьць расейскае залогі (гарнізону) ў Магілёве. Залога месьцілася пераважна на лупалаўскім беразе Дняпра і, як падаецца, яна была не малой. Памятныя падзеі 1863-64 гадоў змушалі расейцаў разьмясьціць даволі буйныя вайсковыя злучэньні ў неспакойным для іх Краі. У Магілёве месьціліся Суздальскі, Углецкі, Уладзімерскі, Казанскія палкі й 16-я артылерыйская брыгада. Мяйсцовасьці, дзе кватаравалі злучэньні, была зручнай для правядзеньня шмат якіх вайсковых вучэньняў, левабярэжжа Дняпра спрэс паплавы. Час прызвычаіў магілёўцаў да наяўнасьці вялікае залогі, найбольш кемлівыя гараджане нават мелі з гэтага выгоду.

Алесь АСІПЦОЎ

(Працяг будзе).

Крыніцы інфармацыі: 2-гі том "Опыта описания Могилевской губернии" А. Дамбавецкага; фотаальбом "Магілёў на скрыжаваньні" А. Агеева, І. Пушкіна.

МАСТАЦКАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ "ТМ"

Мроі жыцьця і рэаліі мастацтва

Салённыя сустрэчы

Любое мастацтва цікавае і зразумелае для самога творцы. Але ці стане яно такім жа цікавым для іншых людзей, дасьведчаных спажыўцоў або простых гледачоў? Ці ня ў гэтым і палягае вялікая праблема, а часам – трагедыя многіх мастакоў?

Як знайсьці раўнавагу між кансэрватыўнымі густамі публікі і патрэбай мастака выказаць сябе ў новых арыгінальных формах? Вось такім месцам сутыкненьня і судакрананьня розных інтарэсаў, стыляў і жанраў ёсьць магілёўскі мастацкі салён па вуліцы Болдзіна. На невялікай плошчы гэтае крамы адбываюцца многія драмы, камэдыі ды "гешэфты" мастацкага жыцьця гораду. Новыя рысы ў гэтае жыцьцё ўнесьлі пэрсанальныя мінівыставы магілёўскіх аўтараў, пад якія была адведзеная адна салённая сьцяна.

5 ліпеня тут адчынілася экспазыцыя Ігара Бяспалава, аўтара экспрэсыўных жывапісных палотнаў. Работы Бяспалава ўяўляюць сабой фігуратыўны, а ў асобных выпадках – абстрактны жывапіс, заснаваны на спалучэньні лякальных каляровых плямаў, чыстых, а часам – кантрастных па колеру і форме. Пераважаюць "вясёлкавыя" гарадзкія пэйзажы (ці алюзіі на іх), на фоне якіх дзеюць людзі альбо рэчы – "Паэт і Муза", "Скрыпка" і г.д. Шматкова-мазаічныя, мэтафарычныя выявы ды густая алейная фактура палотнаў Бяспалава істотна адрозьніваюцца ад большасьці суседніх работаў, прадстаўленых у салёне. Ці то ад празрыста-вадзяністых акварэляў, ці "завумна-мёртвых" сюррэалістычных абстракцыяў, ці ад "салодка-прыгожых" пэйзажаў з галерэі "пад унівэрмагам", якія патрапляюць і сюды.

І ўсё ж большасьць наведвальнікаў салёну цікавіцца пераважна традыцыйным натуралістычным жывапісам (беднасьць – сёньняшні ўдзел і мастакоў, і пакупнікоў). А каб зразумець карціны І.Бяспалава, трэба і пэўны эстэтычны досьвед мець, і адпаведны эмацыйны настрой, сугучны экспрэсыўнаму й сьветламу погляду мастака на рэчы. Застаецца толькі спадзявацца, што ў Магілёве знойдуцца хоць некалькі дзясяткаў чалавек, якія зразумеюць творчасьць Ігара Бяспалава, а сам аўтар пазьбегне лёсу таго мастака, ад якога жонка зачыняе на замок кухню й не дае есьці – бо ў яго не купляюць карціны, а таму ён не прыносіць грошы. У наш цяжкі час хацелася б пажадаць Ігару, ды і ўсім творцам ня толькі мастацкіх, але і матэрыяльных набыткаў.

В.АЎРАМЕНКА

Фота А. ЛІЦІНА.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

"ПРАКЛЁН ЦІ ПАРАТУНАК" ("ТМ" №25 ад 30.06.2000г.)

Памяркоўнасьць – сабе на згубу

Прывітаньне Вам, шаноўныя супрацоўнікі "Тыднёвіка". Зь вялікай цікавасьцю між іншых прачытаў матэрыял "Праклён ці паратунак. Запрашэньне да роздуму". Павінен прызнацца, я вельмі ўзрушаны, бо маё меркаваньне па тэме, паднятай у гэтым дыялёгу, ідзе ўразрэз з агульнапрынятым стандартам.

Беларуская памяркоўнасьць ёсьць самым балючым для мяне пытаньнем. Хоць з юнацкага ўзросту жыву тут, маю шмат сваякоў, сяброў, знаёмых – беларусаў, усё ж не магу зьмірыцца з гэтай зьявай. Да таго ж, хоць сам я беларус, памяркоўным мяне ніяк не назавеш.

Як хрысьціянін, разумею, што талерантнасьць альбо памяркоўнасьць ёсьць адной з найлепшых чалавечых якасьцяў. Вядома ж, шмат у чым трэба сябе стрымліваць, многае варта дараваць, трываць. Але ці можна дараваць злодзею, які штодня бессаромна "чысьціць" тваё кішэні; вандалу, што мае на мэце разбурыць твой уласны дом? Я разумею, што чачэнцы, курды ці плямёны з Саламонавых выспаў ня ёсьць для нас прыкладам. Але мы маем досьвед суседзяў – літоўцаў, латышоў, палякаў, нават тых жа хахлоў. У Львове забілі сьпевака, і ўся Украіна паднялася. Маскалі на сьцены палезьлі. У нас жа палова нацыянальнай эліты жыве ў эміграцыі, другая палова штодня атрымлівае дубца ад лукашысцкіх байструкоў. І хоць бы хто голас падаў!!! Не, гэтага я прыняць і, тым больш, зразумець не магу.

Не дае мне спакою яшчэ вось што: дзіўным чынам, згодна з маімі назіраньнямі, беларуская памяркоўнасьць увасобілася ў Магілёве. Большасьць сёньняшніх гараджанаў ёсьць гараджанамі першага (у лепшым выпадку другога) пакаленьня. Прыехаўшы з навакольных вёсак, яны са скуры рвуцца, каб быць ня горш за іншых. Адна мая былая аднаклясьніца неяк выдала мне: "Ты са мной па-беларуску не гавары, я ціпер дзеўка гарадзкая". Гэта, на мой погляд, ёсьць яшчэ адной згубнай праявай памяркоўнасьці, праз якую губляецца вясковая непаўторнасьць, але так і не набываецца мястэчковая вытанчанасьць. Жаданьне быць "як людзі" прыводзіць да банальнай і брыдкай трасянкі – ва ўсіх сфэрах жыцьця. На гэтым фоне паўстае ўжо іншая праблема – комплекс непаўнавартасьці. Праз гэты комплекс учарашніх вяскоўцаў няма жыцьця карэнным гараджанам – носьбітам культуры. Слова "інтэлігент" за апошнія гады стала ледзьве не абразаю.

Трэба адзначыць, што і сама наша сыстэма дзяржаўнага ладу не спрыяе да распавольваньня і разьвіцьця чалавека як асобы. Я цалкам згодны з спадаром Шаўцовым, які сьцьвярджае, што "сэрцам нашай сацыяльна-эканамічнай структуры зьяўляюцца заводы-гіганты", а "нашая ўся дзяржава – гэта і ёсьць адзін буйны завод", дзе "дырэктар – гэта цар, бог і вайсковы начальнік. Калі яго ня слухацца, тады ня будзе нічога". І таму чалавек пад ціскам дзяржаўнай сыстэмы змушаны выпрацоўваць у сабе тую памяркоўнасьць. Улада ж, у сваю чаргу, прыкладае тытанічныя намаганьні, каб адсачыць і ізаляваць беларусаў-пасыянараў, якія асьмельваюцца выйсьці за межы сыстэмы. Узводзячы паклёп аб іх, нібыта, "прадажнасьці", улада спадзяецца на эфэкт адчужджэньня іх ад грамадзтва (ведаю, пра што пішу, бо выпрабаваў гэта на ўласнай скуры). У гэтых мэтах максымальна выкарыстоўваюцца дзяржаўныя ("чэсныя") СМІ. На дзяржаўным узроўні і з дапамогаю тых жа СМІ культывуецца міт пра адвечную памяркоўнасьць беларусаў, пры гэтым скарыстоўваецца настолькі прымітыўны лёзунг – "лишь бы не было войны" – што без іранічнай усьмешкі яго і не ўспрымаеш.

Больш да гэтага я ня маю чаго дадаць. Хочацца толькі сказаць: браты-беларусы, не давайце сябе ў крыўду. Перад намі сьцяна, імя якой "памяркоўнасьць". Годзе таптацца на месцы! Зламайма яе і рушым наперад. Мо тады і зажывем як людзі.

Алесь ФАМІН

Ад рэдакцыі. Дзякуем чытачоў, якія адгукнуліся на нашае запрашэньне да дыскусіі. Рэдакцыйная тэчка гэтай рубрыкі не пустая. Усе вашыя меркаваньні будуць надрукаваныя. Чакаем новых лістоў!

ЗЬВЯРНІЦЕ ЎВАГУ!

БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА

RADIO FREE EUROPE · RADIO LIBERTY ·

Новыя хвалі ад 26 сакавіка 2000 году

У праграме:

...навіны зь Беларусі і ўсяго сьвету, правы чалавека, апазыцыя, улада, родная мова, эканоміка, мэдыцына, культура, гісторыя, эміграцыя...

Спэцыяльныя перадачы:

...Праскі акцэнт, Вострая Брама, Чытальная Заля, Блізкая Эўропа, Неабжытая Спадчына, Сымбаль Веры, Беларускія раздарожжы, Адукацыя за мяжою, Новае пакаленьне выбірае, Беларускі інтэрнэт...

ЧАС І ХВАЛІ

18:00 – 19:30 7295, 9610, 11725, 15565 Кгц (41,31,25,19м)
22:00 – 23:30 6105, 9535, 9750, 11865 Кгц (49,31,25м)
6:00 – 7:00 6065, 7295, 9635, 9750 Кгц (49,41,31м)
Сталыя частоты на сярэдніх хвалях – 576 і 612 кгц
ІНТЭРНЭТ: http://www.svaboda.org
Паштовы адрас: 220005, Менск-5, п/с 111
Vinohradska 1, 11000 Praha 1, Чэхія

НАСТРОЙЦЕСЯ НА СВАБОДУ!

КУТОК НАТУРАЛІСТА

"А ну, зьмяя, пакажы вушка..."

Старая рэпарцёрская показка: ня тое навіна, калі сабака пакусаў чалавека, а тое, калі чалавек – сабаку, у жыцьці можа набываць розныя варыянты.

Грамадзянін К. раніцай 7 ліпеня ці то не атрымаўшы заробак, ці то напярэдадні прыняўшы лішку "за каршэнь", вырашыў папоўніць сямейны харчовы запас ды выправіўся ў грыбы-ягады. Шукаючы іх, у траве ён натыкнуўся на зьмяю. Нечаканая сустрэча разбудзіла ў спадара К. сьверб юнага натураліста: ну, а дзе ж у вужакі тыя жоўтыя вушкі? Пакуль дапытлівы "натураліст" вывучаў рэптылію, яна некалькі разоў укусіла яго за правую руку. Тады ён пусьціў у ход левую, і атрымаў укус і ў яе. Нарэшце, у галаву дасьледчыка прыйшла ясная, як учорашняя раніца, думка: "Во, блін, дык гэта ж ня вуж!"

І сапраўды, гэта была гадзюка звычайная. Нам невядома, ці выжыла яна пасьля гэтай сустрэчы (кажуць, што падобныя стрэсы для дзікіх жывёлаў іншы раз скончваюцца сьмерцю), але наш герой на ўласных нагах прыйшоў у больніцу, а ўжо праз некалькі дзён, павярнуўшыся дадому, зноў стаў зьбірацца ў лес. Нічога не бярэ беларуса! – ні радыяцыя, ні гарэлка, ні рынкавы сацыялізм, ні гадзючы яд. Бо моцна есьці хочацца, а легальных магчымасьцяў падзарабіць – усё менш ды менш. Дарэчы, кітайцы, напрыклад, ядуць сабак і нават тых самых зьмеяў, ды кажуць, што смачна... Можа, і нам паспытаць?

А.ТРОШКА

Кніжныя навінкі

Выйшлі з друку чарговыя тамы сэрыі "Беларускі кнігазбор".

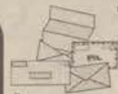
Гэтая сэрыя кніжак, распрацаваная ў Інстытуце літаратуры імя Янкі Купалы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, знаёміць чытачоў з творамі й біяграфіямі клясыкаў беларускае (у асноўным) і сусьветнае літаратуры, а таксама з жыцьцём і творчасьцю вялікіх Асобаў беларускай гісторыі (прыкладам – Каліноўскі).

Чарговыя кнігі – гэта "Выбраныя творы" Элізы Ажэшкі й Кузьмы Чорнага. Наклад, як заўсёды, абмежаваны, таму сьпяшайцеся набыць навінкі "Беларускага кнігазбору". У Магілёве гэта можна зрабіць, патэлефанаваўшы 25-64-73, спытаць Алега.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта.
Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82.
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 27. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 13.07.2000 г. а 17.00.